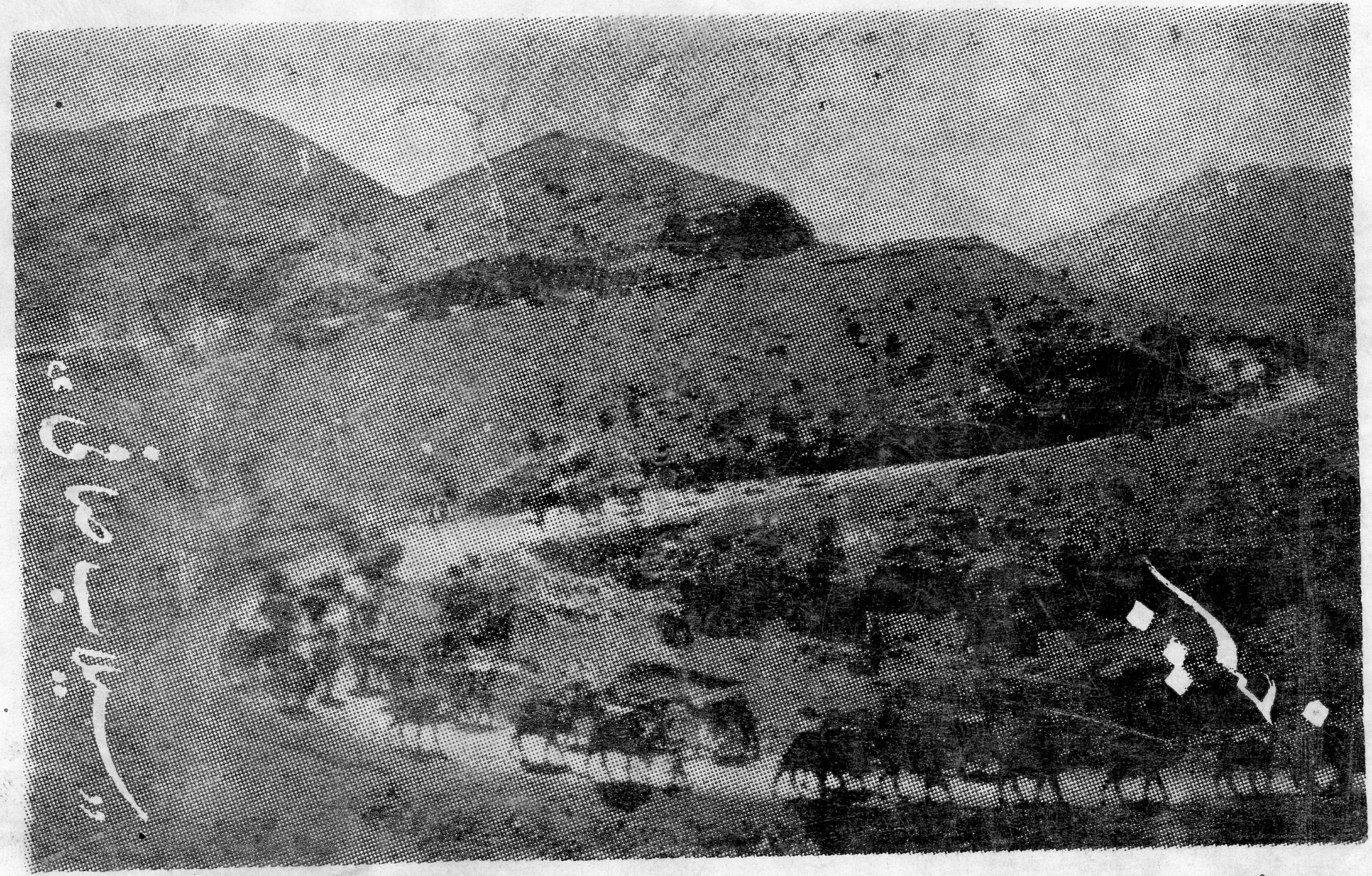

«دخیبر دره خو لار دتلو راتلو ده په کابل اوپیښور کې افغان یودي»

اهداء

دپښتو نستان

دآزادۍ دلاری دشهید روح ته

«سیلاب »صافی

که‌نن ویښ نه‌شوئ پښتنو دازادۍ په‌چیغو
بیابم‌له‌دی خوبه شپیلۍ داسرافیل ویښوی
(۰)

خیبر

«سیلاب» صافی

دوری ۹ ورځ

۱۳۴۷

PROPERTY OF ACKU
5662

خیبراز مردان حق بیگانه‌نیست
دردل اوصدهزار افسانه ایست
جاده کم‌دیدم ازاوپیچیده تر
یاوه‌گردد درخم وپیچش نظر
سبزه درداماں کهسارش مجوی
از ضمیرش برنیاید رنگ‌وبوی
سرزمینی کبک اوشاهین مزاج
آهوی اوگیر دازشیران خراج
درفضایش جره بازان تیزچنگ
لرزه برتن‌از نهیب‌شان پلنگ
(علامه اقبال)

دخیبر لاراوسنګر

دخیبر دره . دتیرا څوکی ، دتاتری ګړنګونه دکار وان لار، دپښتنی لښکر سنګر . دجوپی دمه ځا یدمخه ښی او هرکلی پـړا ؤ .

ددریا خان اپریدی او ایمل خان مومند دشوګیرونو او تکبیرونو مورچه . دملتان غازی اوعجب خان‌غازی‌دغورزنګونو ښبه دپښتو پوره کولو او پښتونولی کوراو دزور ګیرا نـو دکمزو ری او تیندك کولی چه دپښتنو دمقاومت او صلاحیت قصی پکښی دتاریخ شرنګیدلی کړی دی ، توره او قلم‌پکی دتاریخی نقش په ترجمانی کښی دتکبیر او قو منـد ی سره ملګری شوی غږ په وینو څړوب شوی خیبر پښتنو ته‌دماضی حال وایی او دقافلی په نغری کښی یی لاسپرغی دښمنا نوته اخطار ور کوی .

دغیرت ولولی دننګ او جنګ حماسی سندری پکښی دملی انقلاب ملی احساس او جذبی انګازی دی دشـلمان او ملا ګوروکندی داورنګ دلښکرو ګور دی پر نګـی‌هم پکښی ستړی او کمزوری شوی . خیبر ئی دخاتمی اعلان کړی دی . دخیبر دزړه څړیکی‌دتاتری‌کړیکی .چه دتوریالودتوری‌شرنګ سره دقلم ملګرتیا دخیبر لار اوسنګر دملی انقلاب‌او زنده باد پښتونستان په نارو کښی دخیبر قصی را بر سیره کـړ ی دی او یوه ګرمه اوتوده هنګامه دکاروان دجرس غږ‌دبیداری او منزل په تپه پښتنی انتظارونه او فکرونه ئی را بیدارکړی دی کاروان په تاریخی څلو دعقیدت ګلونه کیښودل او ملـی

شاعرانو چه دقام داحساسا تو رسامان او ترجمانان دی دخیبر دنقش په عکاسی کښې یې دقلمونو دژبې ښځه دحماسی ادب قیمتی مرغلری و دوړیدلی خیبر پری رنګین شو او دتوری او قلم ملګرتیا دخیبر لار او سنګر تاریخ ته معرفی کړل خیبر وستایل شو . دادی دغه لوی شورته چه داباسیند چپې سا نیولی شی . دچراغ څوکه او دکیمور څوکه ئی کاروان ته هرکلی وایی پیښور او اشنغر پکښې د سرنوشت میاشت ګوری او خیبر دموسمونو ښځه رنګین باجو نه اخلی ز مو نږ نازک خیال شاعر ځلمی ، حساس او خوږ ژبی ادیب ښاغلی « سیلاب» صافی دسوز او ګداز په حماسی مسابقه کښې د شاعرانو دقلم دژبې نه دوړیدلی ادبی مرغلری دخیبر په نوم راټولی کړی او دیوی رسالی په ډول یی ترتیب کړی چه د قبائلو دمستقل ریاست دتبلیغا تودلوی مدیریت ښځه دښاغلی «سیلاب» په اهتمام یی دپښتو نستان دورځی په منا سبت دلو ستونکو مطالعی ته سپا رو اوښاغلی سیلاب ته دداسی نورو ډیرو خدمتو توفیق غواړو .

«درد مند»

سريزه

دکوخی گوټ بهدی پری نهږدم ر قیب ته
ا پـر یـد ی یـمه مغـل تـه خیبـر نیسم
(علـی خان)

ددنیا هر قوم او ټولنه دخپل تاریـخ بابونـه اړوی او دخپل فخر شمله پری نیغه ټری دتاریخ په لمن کی دپیغلـو میرمنو، سپین ږیرو او ځوانانو دمیړانی او همت هر ګا م او هر قدم چه دوطن دننګ اوناموس، ترقی اوپرمخ تګ لپاره اوچت شوی وی دقدر په سترګه کتل کیږی او بیرته پاتـی وارثان یی په قبر ګلونه ږ دی او خپله ویاړ نه پری کـو ی همدغه راز هغه تاریخی سنګرونه او مورچی چه دکو م قوم دبرم او ږری سبب شوی وی تل دبنځو او نرو په ژبو پـه سندرو کی یادیږی او دویاړ او فخر بدلی پری تو دیږی پـه دی سلسله کی دپښتونقوم شاعران هم دخپل تاریخ با بو نه اړوی او په ډیره مینه او ویاړنه دخپل وطن دآزادی د لا ری غازیان او بر یالی ځوا نان په مینه مینه ستائی چه ددیسره همیشه دفا تحا تو دبری او فتح دځنځیر په کړی کیجوخت دهغوی سنګرونه ستا یل شوی او ستا یل کیږی څه چهفخر او ویاړ پری شوی او کوی یی د پښتونخوا کاڼی ، بوټـی ، لوړه او ژوره ، دره او غونډی ، غانبی اوکنډو، و نه غنه ، ګاګره او پرخه یی همیشه داستعمار دمقابلی سنګر اومورچه ده او پښتنو زلمو چه کله توره او ډال را پورتهکړی نو بیایی

دخپل ګران وطن له هری ګټی او پرخی څخه سنګر جوړ کړی او بری ئی نصیب شوی دی زه دلته دنمونی په څیر خپلو ګرانو لو ستونکو ته دپښتو نخوا له سنګرونواودویاړنی له محلونو څخه یو محل ، یو کنډو ، یوه دره ، یوه مو رچه، یوه کړپه ، یوناو ، یوه غاړه،یوه مورګه ، یوه څوکه یوه تړه په ګوته کوم چه دغه سنګر په خیبر یا دیږی ددغی سنګر دتاریخی عظمت او پخوانی شور او زوګ انګازی لاتر اوسه ددښمن په غوږو کښی کړنګیږی اوله بابا دمه تردی‌دمه‌خوئی دتاریخ پاڼی دننګ او غیرت په سندرو ډکی دی اود ټول پښتون دفخر شمله پری او چته ده بلکه ددی ننګیالی‌خاوری بوټی بوټی او کاڼی کاڼی دپښتون دتیر شجاعت اوهمت شاهد دی دلته به زه تاسو ته ددی مطلب دثبوت لپاره دلرو برو پښتنو شاعرانو هغه ولولی او غور زنګونه وړاندی‌کړم په کوموکی چه زمونږ شاعرانو وخت په وخت په مینه مینه دخپل ملی او قو می سنګرستا ینه او یادونه په داسی رنګ کړی چه له هغی څخه هرچاته دا په ډاګه معلو میږی چه پښتانه شاعران تل د خپل تاریخ ، وطن قوم او خاو ری‌سره مینه او اخلاص لری او په پوره اندازه په حقایقو رڼا اچولی شی . زه غواړم چه دغه ملی سنګر چه ما دخیبرپه نوم غو ره کړی څه نا څه تفسیر کړم په ظا هره خو خیبر دهغی دری نوم دی کوم چه دکابل او پیښور په منځ دکاروان لویه لارده او یو شاعر ئی په ښکاره بیان داسی کړ یدی‌چه:

دخیبر د ره خو لار د تلو را تلو ده
په کابل او پیښور کی افغان یو دی

خو ښاغلی کوثر غور یا خیل دخیبر دکلمی دتحلیل او څیړنی په حقله وائی چه .

(خیبر په اصل کی دښی ور یعنی ښی خواته ور په دې خیبر یادیږی) دی ئی دپیښور په نسبت ښی خواتـه ور او دروازه بولی او زه خو دکلمو په څیړنه او تحلیل کی لاس نلرم خو ګمان می دادی چه دا تعبیر به هم بدنه وی چه ووایو خیبر دښه برخخه عبارت وی او دلته خو مو ږته ځرګنده ده چه خیبر په شکل او معنی دواړو کی دپښتونخوا په سیموکی دهغو سنګرونو او مر چلو څخه شمیرل کیږی چه حقیقتاً ښه بر (اوچت) دی رښتیا چه دخیبرهر کاڼی ګولۍ اوهرشیرغشی یی تیره غشی دی دلته په هرګټ دغلیم سرټکیدلی اوپه هره لویشت لویشت باندی ددښمنانو لښکری په شا تمبول شوی دی دخیبر ددری هره تیږه دغلیم په وینوسره ده اوهرګړنګ یی ددښمن لپاره دقبر دکندی نه کم نه دی بلکه ددی مطلب دثبوت لپاره زما دا خیبر چه ما غوره کړیدی او پـد ی کـی دخیبر ددری تفسیر په پوره صراحت بیان شو یدی تاسوته دخیبر دښه او چت والی څهره ښه ځرګندولی شی .

زما داوړ وکی غوندی مجموعه چه پـه دی کی دو طـن دمینی او شوق ابا سین په چپو . دننګ او غیرت سمندر په غور زنګو دورور ولی. او قامولی. عشق په شور او زور روان دی په دی کی دیو والی او بیـداری. نغـمی په تود یدو او دپښتو نستان دآزا دی. ترانه په غږیدو ده ما دا ادبیسوغات دپښتونستان دورځی دشلمی کلیزی لپاره را غونډ کړی او دخیبر په نوم یی دچار سدی ،ټکر . بابړی .قصه خوا نـی. .

باتهالی. گړی گال. اکبر پوری ، هاتی خیلو، گدنی. غازی
آباد او دکا هان دغرونو دهغو شهیدانو روح ته وړاندی کوم
کوموچه دپښتو نستا ن دآزا دی په مینه کښی خپل سر ونه
قربان کړی او ددی لاری بل مشالونه دی زه دلته شا اوخوا
دځوانو او زړو لویو اووړو چه دافغا نستان او پښتونستا ن
له ټولو سیمو څخه راغلی دخوشالی او خندا ډکی څیر ی
گورم او خوشاله یم چه دپښتونستان دورځی تاریخی تلین
تود دی. لوبغاړی دننداړچیانو لپاره خوندوری لوبی او ننداری
وړاندی کوی او په چك چکو دغه لوبی نوری هم په جو ش
او خروش سره توديږی ولی ددی سره جو خت هغه کونهی
رنهی هغه بی پلاره ما شو مان او هغه خویندی میندی زما
ستر گوته نیغی ولاړی دی دچا چه وروریا ځوی او یا دچا میړه
یا پلار دپښتونستان دآزادی په مینه کښی په خپل سرقربانی
ورکړی او خپله مینه یی په میړانه دنیا ته ښکاره کړ یده او
ددوی نه پاتی کورنی ټولی دآزادی په لوځو پوڅوکی لا اوس
هم داستعمار په پنجوکی گیری دی او خپلو هلوځلو ته دوام
ورکوی زه دوی ته زیری ورکوم چه هغه ورځ لری نه ده چه
دوی خپل دمنزل پړاو ووهی او دآزادی شربت یی نصیب شی
زما ددی مد عا دثبـوت لپاره دخـیبر په دی مجـمو عه کـی
دلرو برو پښتو زلمو شا عرانو د شعر ولولی لوی دلیل دی
هیله ده چه پښتانه زلمی او پیغلی به ددی خیبر په خوروورو ملغلرو
کی دحقیقت او معنی اړخ ته پوره پاملرنه ورو گر زوی او پـه
تشو الفاظو به خپل وخت ونه سپځی .
بلکه په لیدلو او لوستلو به یی احساس او فکـر ددی
ادبی ځنځیر په شرنگولو دخیبر کاروان ته هرکلی ووایی :
« سیلاب »
ــوــ

خیبر ته

خیبر دکابل او پېښور منځ کې مشهوره تاریخي دره ده. خیبر دغه غرونو ته هم ویلې شي کوم کې چه دا دره تیره ده.

ما دغه نظم کې دخیبر په سترګه دغه ټولې غرئیزې علاقې ته کتلې دی کومه چه دګلګت او چیلاس نه دبلو چستان تروریشته حدونو پورې ته ده - یعنی در وهستان کوهستانی علاقه -

« اجمل»

خیبر ته

ستا په سر باندی خیبره
یو جو نګړه زما کور وی

ته زما په لیمه کښې وی
زه دستا په اوږو سور وی

* * *

ستا لحظه لحظه تیریږی دفطرت په تما شوکی
ټو له ورځ دلمر په خیر و شپه دستورو پلو شوکی

* * *

ستاسګښې ما ښام رنګین‌شی دشفق په لاله زار
سپین سحر دی د بادو نو په وږمو شی نو بهار

* * *

په لیمه کی چه دی‌ښنی د قدرت د رنګینو دی
په ځولی‌کی دی تا جونه ریز مریز د زمانو دی

* * *

دشینکی پړده کی پټه د سرو وینو آینه یی
په دی چپه چو پیائی‌کی د ژوندونو نشانه ئی

* * *

که می ژوندیوه لحظه وی
خوچه پښوکی دی نسکور وی
ستا په تړوکی خیبره
یو جو نګړه زما کور وی

داسمـا ن د پـا کـی لا ر ی　　ده د ستـا لپـا ســه لاره
بـو ډی اړ وی ټـا لـو نـه　　ستا د فـخر لـــه د ستاره

* * *

تل دستــو رو لـه د نیـا نه　　نو ر په تا با ند ی وریږی
دسپو ږ مۍ پاکی شغـلی دی　　په لـمنه کـی را لویږی

* * *

ته دی شو ر تــه دو ر یـځو　　هسی ځا ن سر ه مستیږی
هلته پړق شی په فضاکی　　دلتـه ته و را وځلیږی

* * *

سپرلی ډکی کړی ستاغیږی　　دقد ر تـد نندا رو نـه
ژ مۍ سپین په تا انبارکړی　　د جنــت د منـا رو نه

* * *

ای په ما له هر خه ګـرا نـه
له تا زار مـی پلارو مو رو ی
ستـا پــه تړو کی خیبـره !
یو جـونګـړ ه زمـاکـورو ی

* * *

تش دکاڼو غر خو نه ئـی　　ته غیر ت اوشجا عت ئی
دننګ میخ قدر ت و هلی　　دپښتون په قو میت ئی

* * *

ستا دسوری لاندی اوسی　　پښتانه لوی لوی خیلونه
ننګ دنـر ښځو. کا لی دی　　د دو ی کسب دی جنګو نه

* * *

هغه توری تو ریالـی وی　　چه فضا ته غا ړه ووزی
په ژوندونی به شانه کړی　　چه میدان تهیوځل ووزی

دغه شین زمری ځا من دی　　په سینه دی لو بو لی
خدای‌ږوته ددوی‌نیازبین‌ئی　　د وی دستا دی نازولی

* * *

چه جو ړ کړی دو ی پــه مینه
نــن دستا ټــنګ وټکور د ی
ستا پــه تــږ و کــی خیبــره !
یو جــونګــړ ه زمــاکــورو ی

* * *

کــه کشمیر کــی را ټــو کیــږ ی
ښــه نــا ز ک نــا ز ک ګــلو نــه
دلــته تــا کــی پــیــدا کیــږ ی
دغیر ت نــه ډ ک مــړ و نــه

* * *

هلته حسن ونزاکت دی　　د لته ننګ او جر ءتونه
که هغــه جنت نشا ن دی　　ستا نه زار شه جنتونه
که هغه جنت نشا ن د ی　　ستا نه زار شه جنتونه

* * *

د پښتو د نا موس ښــی　　چه تندی کی ستائلیږی
ټینګ په زور او زرتختونه　　له هیبتــه ولړ زیږی

* * *

ستا په ګردخــړه فضا کی　　دبد بــی د ی دلښکرو
ښــانــی د ی دجــمــد رو　　عــلا می د ی د خنجرو

* * *

پــه معنی کی جا م د جم ئــی
ز ما ز ړ کی در تــه زو ر و ی

ستا په تړو کی خیبره !
یو جونګړه زماکورو ی
* * *

کله هلته د ی په سر نا ست
کله د لته د ی په پښو کی
کله ته زما نظر کی
کله زه د ستا لیمو کی
* * *

را سپړ د ی د ی را ته یو یو
دغلبیل ځیګر ز خمو نه
په پیړ و چه دی خو ړ لی
په سینه د ی ګو ذار و نه
* * *

چیر ته غشی د ی للکشوی
په سینه ما را ا و ښکلی
چیر ته ښخی ډلی تا کی
چه ما رو ر و را ایستلی
* * *

چیر ته ژوبل په نیزه ئی
چیرته شل در کی ټو مبلی
خپل ر ګو نه می تسمی کړی
ستا ز خمو نه می ګنډ لی
* * *

ستا د خو ږ ګو ګل له لا سه
بل زما په ځیګر او ر وی

ستا په تړو کې خیبره !
يو جونګړه زماکوروی
* * *

ستا په سترګو مې کتلي
دغه لاري دې میدان ته
دما ضی په آئینه کې
د حملو هغه طوفان ته
* * *

د درې له هاغه ګټه
د میدان تر هاغه سره
سپین پګونه لوی لستوڼی
دیوغرنه تر بل غره
* * *

ګوزه تو ری نه او د ریږی
بره غشی راوریږی
شور دی چغی دی ناری دی
سیلاب ځی، په وړ اندی کیږی
* * *

ځمکه خه په وینو سره شوه
چه فضائی او لړ له
د دی مړو له کبله
میدان واوړیده په بله
* * *

اوریدی می درز دتوری
چه ستا ختی په هر لوروی

ستا پــه تړو کــی خیبــره !
یو جــونګړ ه زمــاکــورو ی
* * *

پــه تنــد کــی د ی څلیــږ ی
د مــا ضــی هغــه نقشو نــه
چــه ا ر یــا و تیــر و ل بــه
ستا پــه خوا کــی کنــډ کونه
* * *

ستا په ریګک کی دا دی دا د ی
د یونــا ن د سو ر و پلــو نه
ګــو ره دا پر اتــه هــډ و کی

د محــمو د د فو ځ هــډو نه
* * *

ای دی ا ی د ی پــه د ی تړ ه
د غــو ر ی د و ینــو دا ر ی
را شــه دا د ی د خلــجیــا نو
نــښې پا تــی د ی پــه لار ی
* * *

دا د ی مــا ت پرا تــه سرو نه
دمــغلــو د ســو ر و د ی
ابــد ا لیــا نو د ی لیــکلی
خپــل نو مو نــه په در و دی
* * *

تــه تــا ر یخ مــی د غیرت ئی
خو ز مــا د ز ړ ګــی زو ر وی

ستا په تړو کې خیبره !
یو جونګړه زماکورو ی
* * *

دپښتو د عظمت کوره
ځلند ښکاری په دنیاکې
د عروج و لولی و ینم
ستا فضا کې ستا هوا کې
* * *

د ژوندون احساس پید اشو
ستا دتړو په ځولۍ کې
د شعور ناوی مسیړی
ستا دغیږ ی په ډولۍ کې

په ظلمو کې تړ کید لی
نوی وینه د سیالۍ ده
غر په سمه الو تلی
یو وږمه د قامولۍ ده
* * *

د ا یشیا د زړ ګی سره
پسر لی شو خو شالیږی
د پښتو د غیرت ګله
مبارکدې شه غوړیږی
* * *

ستا دد غی و رځ په تمه
کاش ! څوورځیژوندون نوروی
ستا په تړو کې خیبره !
ستا په تړو کې خیبره !
یو جونګړه زماکورو ی

بناغلی (حافظ)

(دخیبر ننداره)

چه فضا یی دپښتون دعظمتونو ترا نــه ده
سور شفق یی په افق کی چه خونینه‌افسانه‌ده
تیره شوی په دی سیمه دخونریزو زما نه ده
چه دغرونوجګ‌سرونه یی دخودیونښانه‌ده
په کی پــټه له نــظره دلالــونو خــزانه ده
دو طن مینه په زړوکی‌دلته هسی رندانه ده
چه زلمو ور باندی ایښی داود مال‌اوهم دسر دی
دا خیبردی داخیبر دی دا ښا یسته‌ښکلی‌خیبردی

* * *

یو پلو ته یی تاتره ده بله خوا دتیر ا غرو نه
چه پامیر یی نندارچی دی‌په‌کی‌شته‌دی‌ښه‌سیلونه
اباسین ورته له ورایه‌کړی‌مستی‌اوغور زنګونه
لا پخوا سپین غرورکړی دخپلوی ورته لاسو نــه
په‌کی‌ښه دوستی‌وروری‌ده دی‌له مینی‌نه ډکځ‌زړونه
غم ښادی کوی شریکه چه اوسیږی‌چیرته و رونه
په یوغږ راپورته کیږی یویی توغ یویی‌لښکر دی
دا خیبردی دا خیبر دی داښایسته ښکلی‌خیبردی
دمحمود دلښکر شورئی لاپه زړه کښی دی ساتلی
دلو دی دسپر وګر د یی هــوا ســره اغږلــی
دغور یانو لوی شوکت یی هر ی تیږ ی‌دی کتلی
دشیر شاه دتور و بریښ هم پد ی‌خو کوځلیدلی

هرکلی ئی احمد شاه ته په خوښو ځلی ویلی

دپښتو پت یی پا للی په غیرت یی در ید لی

چه لویدلی یی پښو ته په زار یو سکندر ردی

دا خیبردی دا خیبر دی دانښایسته ښکلی خیبردی

کږلیچونه ستغ پیچومی فکر او خیال ورته حیران دی

هسکی څوکی دنګی غاړی دشا هین باتور مکان دی

اومیشته ئی په لمن کښی پښتانه لوی خا ندان دی

زمانی ته ئی ور کړی دغیر ت لوی امتحان دی

شاوو خوا اورونه بل دی تروږمی کی چرا غا ن دی

توری تږی توری لړی چیرته شین چیرته باران دی

چه مانښام ئی مشك امیزاوعنبر بیزیی هم سحر دی

دا خیبردی دا خیبر دی دا ښا یسته ښکلی خیبر دی

سپنی واوری په سرو نو گوری ونی تور ځنګلو نه

پښتنی ور لاندی گرزی توری سترگی سره لا سونه

دپښتو په گاڼه ډکی نور ئی نشته سینگا رو نه

له حیانه ډکی سترگی حیا نا که نظر ونه

دعصمت خادرپه سراو پاك سپیڅلی پلو و نه

اوپه سرو لا سو نیو لی دو طن په سر سرو نه

چه ځوانان په ننګ شی پورته هغه ورځ ورته اختردی

داخیبردی داخیبر دی دانښا یسته ښکلی خیبردی

دارم ښاپیری دلته راځی سیل او تما شو له

شنو جلګوسپینو چینواودی ښایسته ښکلی ورشوله

سر نګون دا سمان ستوری ددی سیمی ننداړو له

غور ځوی ځان له اسمان نه دچا پیغلو له

دز مان په زړه کی رشك دی دی مکان او محلو له

دلته هر څوك رسید لی د آزا د ژوند ون هیلو له

در حمت پر ښتي دلته څنګ و هلي خپل وز رد ی
داخیبردی داخیبر دی داښا یسته ښکلي خیبردی
چه هوسی ئی له زمریانو څنی اخلی خرا جـو نـه
چه‌مات کړی‌ی دی زر کو د با زانو ورمیږ ونـه
چه ځو زانو ته ئی پسخیږی دجنت دبا غ ګلو نه
چه ورمه‌دخو ږ نسیم ئی رغـوی ویشتلی زړونـه
چه په هر ه ګټه‌ئی لیك دی دتار یخ حکا یتو نـه
پښتانه ور څني اخلی‌دننګـو نو ا لهـا مـو نـه
مفصل ئی روا یات دی هر سړی پدی خبردی
داخیبردی داخیبر دی داښا یسته ښکلي خیبردی
په کښی متی شلی شوی دنـړی دفـا تحـا نـو
ماتی شوی په کی لښی وخت په وخت دغلیما نـو
سیلا بونه پری را غلی دخو نر یزو خو نړ یا نـو
خو وار ندی خطا شوی ددی غرونو د بچیا نـو
در ید لی پیغلی یو ځای تل په څنګ کی دز لمیا نو
شرنګولی ئی دی توری په مغز و د د ښمنا نـو
رو ګو در ترینه ورك شوی چنګیز دغلته اوتردی
داخیبردی داخیبر دی داښا یسته ښکلي خیبردی
هر شیر غشی ئی‌جوړ غشی دبد خوا سترګو نظرته
هرګړ نګك ئی‌دمر ګك کو می بیګا نه توغ‌اولښکرته
هره پرخه او کړ په‌ئی ده خطر دغلـیم سر تـه
شور د ټالند ی بر یښنا ئی بیخی ورته دی محشرته
چه کتلی ئـی چا بـددی یو خسښی دنښتر تـه
نښه شو ی هغه دم دی دا جل تیر ه خجر تـه

په‌ډیر زور او شور کی را شی اخر دلته درپه دردی
داخیبردی داخیبر دی دابنا یسته بنکلی خیبردی
چه خوږلن کښې ئې لاوس هم‌لوی طاقت‌دسوزید وشته
دخو شحال بچی ژوندی دی‌سرکی سترگی‌دلیدوشته
دا یمل جاله آباده پری زلمی دګر زید و شته
ددریا په کورنۍ کی‌هم شمله د نیغید و شته
روښنا نی ده یوی رڼاکړی شاوخوا په بلید و شته
دمقصود د منزل خوا ته لنډ امید در سیدو شته
چه دداسی ننګیا لیو دجګړی قو ی سنګر دی
داخیبردی داخیبر دی دابنا یسته بنکلی خیبردی
چه سپوږمۍ دلوړ اسمان یی درویزه دهرمالت کړی
په اسمان به ولگیږی که دا غرونه سراو چت کړی
چه با راندسر دروئی وزر خلاص د حریت کړی
دا فضا ئی ور ته تنګه ار ما نو نه دو سعت کړی
چه ورکوټی یی خوك بولی نو لویی ته اهانت کړی
خوك به وی چه سترګی پټی له دا هسی حقیقت‌کړی
چه نسکور ئی پابوسۍ ته‌په‌ادب‌داسمان لمر دی
داخیبردی داخیبر دی دابنا یسته بنکلی خیبردی

* * *

ښاغلی «حمزه»

(دخیبر دره)

دجمرود په دشت‌کی‌ناست یم دخیبردری‌ته ګورم
شرابی ور یځی‌ګر زړی دسپرلی نماز د یګر دی
دوبه ساه دپلوشو ده چه تیرو وړی بری دی
پښه نیولی ګرد په غرونو څه را خورنری‌نری دی
دهوا پهاونږ باندی خو شبوئی لکه وری دی
دی ښکا لو ته اچولی خاموشیو تیر سری د ی
چه کوم موج دهوا راشی زخمی زړه لره‌کوری‌دی
دجمرود په دشت‌کی‌ناست یم دخیبردری‌ته ګورم

* * *

دشینکی ښکرراوتی دی تیغونه ئی و یستلی
یا دتیرو فا تحا نو ار ما نونه لړ زید لی
دعدم له اوږده خوبه تر هیدلی بو ګنید لی
دو ختو نو په ګر زو نو در زید لی ټکید لی
ژ ړید لی خند ید لی لکه شمع بلید لی
دلوګی غوندی له بز مه د فا نی د نیا وتلی
دجمرود په دشت‌کی‌ناست یم دخیبردری‌ته ګورم

* * *

څر خوړی دی ګیر چا پیره کندی‌کندی‌ویرانی دی
دلته ښخی د ښاغلو ار ما نجن افسانی دی
سرګردانی‌په فضا کی دشا هانو میخانی د ی
په دی ځای‌داسمان جا هو پاتی‌شوی‌پیمانی‌دی

دا کر کنې دی که دا دکوم فا تــح دزړه دانی دی
دا مر غا ن د هغو شمعو دابرو نه پرو انی د ی
دجمرود په دشت کی ناست یم دخیبردری ته گورم
* * *

دومره ډیره خاموشی ده چه په ټول راغه ده لومه
چیرته چونړچه مرغی وکړی انداز ه یی شی معلومه
گویا دا زما حواس شوه خارج شوی له مفهومه
هیڅ یی علم راته نه شته داپه دی چه شوه معلومه
په زانگو ددی فضاکی په خوږخو ب او ده ماشومه
نه خبر ه له خپــل کا ر نه نه خبر ه له خپل نومه
دجمرود په دشت کی ناست یم دخیبردری ته گورم
* * *

لکی(۱) سررا اوچت کړی لاتر اوسه تماشاکا
دلته سکهه له اکبرخانه(۲)په یرغل راغله دغاکا
دخیبر په د رو ازه کی دتیغو نو مشغــولا کا
گویا تند ر داجل دی کومه توره چه بریښناکا
داشمشیر داکبرخان دی چه شنه سره به وار خطاکا
دا تکبیر د پښتنو د ی چه دسکهه خودی هواکا
دجمرود په دشت کی ناست یم دخیبردری ته گورم
* * *

۱:ـ ددری خیبر یوغر چه ددری قطب ته واقع د ی .
۲:ـ دامیردوست محمدخان زوی چه په جمرود یی سکهانو
ته شکست ور کړی ؤ .

یونظر په هندوستا ن اوبل نظر یی په ساغر دی
چه په خو د دی‌هم بی‌خوده دغه ویښ‌او ده‌بابردی
دا دخپلی آئینی نه چه حیـرا ن دی سکنـدر دی
په کی عکس دجهان ګوری په خبرکی بی خبردی
دا محمـود غـزنـوی دی چه غـازی اودلاور دی
دا سپرلی داحمد شاه ده دپښتون دافق‌لمردی
دجمرود په دشت‌کی‌ناست یم دخیبردری‌ته ګورم

* * *

هم افغان دی پری‌قابض وی‌دامری‌دهندوستان ده
داعـزت دپښتنـو دی دغـه پوزه دافغـان ده
که یی سپر هره‌غونډی ده هره‌خوکه یی سنان ده
هریو بوټی یی علم دی هره ګټه یی پاسبان ده
هریو اړخی یی سنګر دی هره ژی یی‌بس‌کمان‌ده
هر شیر غشی یی‌دی غشی دره خه‌ده چه‌طوفان‌ده
دجمرود په دشت‌کی‌ناست یم دخیبردری‌ته ګورم

* * *

که مری دهندوستان دی دافغان داوښ مهار دی
په ور میردهندو ستان‌کی‌همدغه دښه رګ‌تاردی
دهرچاپه لاس چه کیوزی دکاروان هغه سالاردی
چاچه سروربانـد ی داوکړ هغه سر هغه‌سرداردی
چه فرنګ پری‌قبضه وکړه کل‌افغان ترینه په ډار دی
چه یی‌داورته‌مورچه‌کړه‌افغان‌خپل‌کورکی‌حصاردی
دجمرود په دشت‌کی ناست یم دخیبردری‌ته‌ګورم

* * *

ښاغلی «خادم»

ای خیبره!!!

ډیره می کړه ټینګه ژړا نوره ټینګید ی نشی
را چه شی با ښو له او ښکی هسی دریدی نشی
دو مره رفیقا نو می په زړه‌دا غونه ایښی د ی
و یر ه می ده داغ دیار د لاس‌به پکښی‌ځی نشی
سری سکروټی و ګوری‌ء دخولی نه چه بادیږی‌می
سری بلی لمبی د غر ۀپه زړۀکښی‌ځائیدی نشی
سسته دغیرت ستنه شوه ای خا وند ه خیرو کی
دالویه ماڼۍ بی له دی ستنی درید ی نه شی
خپل ورته له یو پلو ، پر دی ورته له بل پلو
واړه سره یو شو ل، پښتانۀ لاره مو ندی نشی
ای خیبره، جګ شه پښتونخوا دمخ له ځمکی نه
پو زه د دوه سترګومنځکښی‌غرونه جوړیدی‌نشی
دا غږ می په غوږ صبا «خادمه »له هاتفه شو
قو م‌به با قی وی ، پښتو نخوامحوه کیدی‌نشی

ښاغلی «خورشید»

(خیبر)

ای خیبره ! دنا موس او ننګ و طنـه
ستادننګ غرونه دیوپوخ عظمت دلیل‌دی
ستا په خاوره کی یولوی تاریخ مضمر د ی
ستا دا کا ڼــی دکامل غیرت دلیل دی
خرنګ خرنګ‌شاهان‌تیرشول‌په دالاری
ولی ستا عظمت سر ټیټ نکړ هیچـا تــه
خو ننن ستا حالت ښکاریږ ی بد لشوی
د غیـرت ډیو ه دی تتــه تتــه ښکاری
دعظمت پر چم د ی ښکته ښکته‌ښکاری
نن دستا دباغ ګلونه په رګ رګ کــی
بل د لا سه یو د ز هـرو رود بهیــږی
دپښتون‌په و ینولاس ئی رنګ لتا ړ شو
بیا هم ستا دغرو نو سیوروکی‌اوسیږی

* * *

بس دی ای‌غافل افغا نه ویښ‌شه ویښ شه
و یښید وکښی نن دا ستادملك نجا ت دی
دافغــا ن په غــا ړه و ګــو ره سحــر دی
چه په کی مضمر د ټو ل پښتون حیات دی

(ښاغلی خیر خوا)

خیبر ته

ای خیبره دزړه سره قدرتونه دی په تاکښی
دایشیا دفخر ښی عظمتونه د ی په تاکښی
دا ستا لوړه غوندی خوکه مناره ستا دغیرت ده
ښایسته ښکلی تا تره دی نمونه دشجاعت ده
ستالوی والی ستالوړوالی ستاصفت اوستاقوت دی
ای دننګ غیرت نه جوړه تل معلوم ستامتانت دی
صد قه شمه لتانه غیر تونه دی په تا کښی
دایشیا دفخر تاجه عظمتونه دی په تاکښی
دافغان دستر ګو توره ډك له ننګ او ډکله شوره
دنیا وال واړه خبر دی ای خیبره ستالـه زوره ـ
چه غلیم تاته وګوری سپینه ورځ شی پری شپه توره
شرمید لی بیر تـه تللی پـه ژړا ژړا تـر کوره
ښی ډ را می ښه یاد ګارو نه دی په تاکښی
دایشیا دفخر تاجه عظمتونه د ی په تاکښی
هر تا ریـخ پدی ګویا دی ستا غلیم دی شرمیدلی
چه ئی کوږ تا ته کتلـی بیا په وینـو لـمبید لی
زور ید لی ژړ ید لی کړیـد لی بیر ته تلـی
یا په وینو لمبید لی ستا په ښنو کښی لغړیدلی
ایری شوی خاوری شوی ډیرسرونه دی په تاکښی
دایشیا دفخر تاجه عظمتونه د ی په تاکښی
هوسوریانو دی پرینښی تاکښی ډیر ښه یادګارو نه
هم محمود دی په دره باندی تیرکړی خپل فوځونـه

خو شحا ل خان دی رژو لی داغیارو ډیر سرو نه
احمد شاه له هند وستا نه تا ته کړی سلا مـو نه
دافغان داقبال ستوریه تاریخونه د ی په تاکبنی
دایشیا دفخر تاجه عظمتونه د ی په تاکبنی
هندوکش-پامیر-سپین غر تل ستاپه ترواقتخار کړی
دبابا غر او تور غر دی تش وږ می ته انتظار کـړی
دکابل سین چه دخواځینی تیرین ی ځان سرشار کړی
داسپیخلی ښکلی نوم دی تل زمونږد زړوقرار کړی
جار قربان شمه لتانه ډیر خوندونه دی په تاکبنی
دایشا دفخر تا جـه عظمتونه دی پـه تا کـبنی
ای خیبره !تانه جارشم دا ویده خلـك بـېدار کړه
دژوندون دښو او بد وله راز ویی خبـر دارکړه
ځانځانی کبنی تبا هی ده دوی له دی ځینی بی زار کړه
چه ورورې عزیزولی و ی ته یی روان په هغه لار کړه
دا ژور ژور فکرونه لوړ خیالونه دی په تا کبنی
دایشیا دفخر تاجه عظمتونه د ی په تاکبنی
سـړی وینی موتود ی کړه په سینه کبنی دځوا نانو
ننګك غیرت په پاریدو کړه همت ورکړه د زمر یا نو
دا مظلوم خلك نور خلاص کړه له پنجو دظا لـما نو
څو به ظلم او ستم کیږ ی په خوارانو بی و ز لانـو
دبی وزلوددریدلو امید و نه د ی په تاکبنی
دایشیا دفخر تاجه عظمتونه د ی په تاکبنی
ظالما نو یـو خیبـر ه ځـو رو لـی در دو لـی
ز مونږ وینی ئی ز بیښلی ز موږ غو ښی ئی خوړلی
دوی زموږ په سرو باندی تر اسمانه رسید لـی
تل په سل رنګه ظلمونه دوی ز مو نږه په حال کړی

ته داحق باطل جدا کړه دا رازونه دی په تا کښی
دایشیا دفخر تاجه عظمتونه د ی په تاکښی
له دی‌خپل اوسنی ژوند نه ای خیبره نور بیزا ریو
حق می بل دی قبضه کړی ورته ګورم خو ناچار یو
په داموږ غوندی وطن‌کښی‌هرڅه شته خومونږ‌نهاریو
دظالم له ډیره ظلمه هـر ور ځی سر په دا ر یو
زر بدله کړه دا پاڼه تقد یرونه دی په تـا کښی
دایشیا دفخر تاجه عظمتونه د ی په تاکښی
بیا په تابه ډیر ویاړ یږو چه بدل مودا ژوندون‌کړی
دغفلت له درانه خوبه چه راجګ دغه پښتون کـړ
چه یی خبر د زمانی او ددی عصر په مضمون کـړ ی
چه نفاق‌له دوی نه ورك کړی‌لوی واړه په‌یوټړون‌کړ
ته زانګو دغیر تو ئی وحد تو نه دی په تا کښی
دایشیا دفخر تاجه عظمتونه د ی په تاکښی
دایشیا دفخر تاجه عظمتونه د ی په تاکښی

(خيبر ته)

دستا په سمه او په غر مې قسم
هـم ستا په لر او هم په بر مې‌قسم
ورتـه پسخيږی پسر لی چه مدام
د ستا دښاړ وپه منـظر مې قـسم
هم په لوړ سر د تا ترې مـی‌قسم
هم دتيرا په هـر نشتر مـی قـسم
هـم دپښتو ن په تيره توره قسم
هم په سينه ئی لکه سپـر مې قسم
خورم دجمرود په ګړنګو نو قسم
هم دشلما ن په لوی ډبر مـی قسم
هم په با دو نو دښاګی مې قسم
هم دبا ړی په رو ګـو در مې قـسم
چه کړی په لکه او په تورو پرواز
هم دهغـه شا هين په پر مې قـسم
ډك دی په مينه ستا دتو رو ترړو
دا پر يد ی په کلك ځيګر مې قسم
چه د غير پل په تا کښی پری نږدمه
لوړه خيبره ستا پـه سر مې قـسم

(دخیبر دره دحال په ژبه وائی)

غرمی مه بـولی دیوال دودانۍ یم
دغلیم دشکست ښنبه پخوا نۍ یـم
دفو لاد وپه‌شان‌کلك یم نه‌غو خیږم
مفتخر همیش په دی پهلوا نۍ یم
دخیبر نه رسیدلی یم‌آبا سیند ته
پاکه غیږ دادم خان اودر خانۍ یم
ددښمن غاښ می‌مات‌کړی‌دی‌په توره
لوړ محاذ دننگ‌غیرت اودځوانۍ یم
ښداری دآزادۍ او ښکار د ستر ګو
زه ساتلی پښتنو په قر با نـۍ یـم
پښتنو تـه مـی ښښلی افتخار دی
لویه لار د پښتنی ژوند د خا نۍ یم
چه(درد مند) په‌کی دیدن‌دلیلامو می
دغیرت او ننگ دنیا نن پرو نۍ یـم

بناغلی «دوست»

خیبره !!:

لکه ستر ګه دسبا چه په افق کی راښکار هشی
دمشرق ‌زیوان کړی‌خیری. توره‌شپه پاره‌پاره‌شی
دتیر وقافلی بار شی .وروپه ورو پسی لیرد یږی
داجهان دسپینو وړا نګو دلفر یبه منظر ه شی
یادژمی سپین خا در چه هسی تول شی له جهانه
پسرلی شی. کائنات تول دسرو ګلو نندار ه شی
قدرت جوړ کا په جهان کښی دسرو ګلوجها نونه
قافلی درنګ اوبوی په‌غرور غونو کښی‌دیر ه شی
داسی نوی‌مستقبل دی‌په راتلو کښی‌وینم
داتیاری اوخزانونه په وتو وتو کښی وینم -
غلی‌غلی ګونګسی دی ستا په تړو کښی خیبره !
هسی ښکاری په مغلو پښتنو تړلی لام دی
غلا می له منځه لاړه، پاخیږ ما تیزو لنی کړیږ
دایوزیری دو ختو د ی . دا یو رمز دا یام دی
دشپو ور ځو تقاضا ده داو ختو نه دا سی وایی
دژوندون برخه‌یی نشته. خوکچه اوس هم‌لاغلام‌دی
زمانه په ګو نګه ژبه خه په غوږ کی را ته وایی
راته‌ښکاری پښتونو اله ـ عجیبه غونډی الهام دی
دخو شال سندری‌اورم‌ستاپه‌لوړ ولوړو غروکښی
دغیرت وینی خوټیږی ستا دخا ورو په ذروکښی
ددی نوی ژوند په‌باب کښی دتقد یر قلم بدل‌شو
اطمنان ښکاری په زړو کښی‌های او هوی‌له انقلا به
داهید کشتی بهرشوی دساحل خواته نیژدی شوی
دا هوا جوله طوفا نه په امان شوی‌له ګر دا به

PROPERTY OF ACKU 5652

پس له ډیرو ژړیدلو شوی خندا ته شونډی جوړی
دسرور تمه پیدا شوه پس له ډیره اضطرا بـــه
پښتانه را بیدار یږی دغفلت لـــه بستر و نـــه
دژ وندون در سو نه اخلی ددی عصر له کتا بـــه
پښتانه زلمیان خبیره ! ستا لمن ته را ټو لیږی
خدا ی خبر په مغوا له به بیا څه قیامت جوړیږی
دپښتون سر ور ګو کښی تودی وینی خو ځیدلی
یو احساس دانقلاب دی دفطر ت ورستوهلو کښی
زلز لی را پورته کیږی دخو شال ختټک له خا ورو
لړ زوی وراسته هلو کی د مغلو په قبر و کښی
لاله زار بەدی په وینو سپیری خا روی کړی‌خبیره!
وختو وړی پسرلی به دی میلمه کړ ی‌په میرو کښی
عاقبت بەدی دتړو نظر ما تـی تـه لـو ګـی شی
ډیراورونه لری زړو کی لکه سوز په سپیلنوکښی
دپښتون دژوند دفتر کی ستا تقدیر بەکاندی‌نوی
ستا دزوړ عظمت .جلال نه یوتعبیربەکاندی نوی

چه پر ی نه و زی‌په ښکته پښتنو پښتو
کړی جیګه تر اسما نه میـړ نوپښتو
کړی سر داسی تا رو نه دملت در با ب
چه هر ه پر ده غږ کړی چه پښتو پښتو
حـمز ه

بساغلی «راهی»

دخیبر غرونه

داو طـن زما و طـن زما دستر گو توردی
دا ز ما دژ په تو تـه زیات تر ینه لانوردی
دا دا یمل خان ځمکه دا ددریا خـان پو لـه
داد بابو خـان پتی دلته زمـا کـو ر دی
دلته‌کښی‌خوشحال‌بابا لاو یده په شو ر دی
او رمه فضا کښی ئی شرنگ‌دتوری‌خورد ی
داوطـن زما وطـن
زما دسترگو توردی
دلتـه دخیبر غرو نه مـالـه تسلی‌را کـی ء
دا هغه خیبردی چه نشان زموږ د زور دی
دلته درحمان‌جونگړی دلـته دملنگ دو مـه
ترنگ‌چه‌درباب راځی لوگی‌غوندی چه‌خوردی
داوطـن زما وطـن
زما دسترگو توردی
دادی دخو شال وطن داد فلسفـی وطـن
داسی معلو میږی‌چه مغل سره پـه شوردی
داو د شا عـر خیـال خپلو بم گا نه یو تـا ل
خیال یی‌معجزه شوله پردی‌هسی‌شمکور دی
داوطـن زما وطـن
زما دسترگو توردی
دا د ملیـت نغـمـی دنوی ژخم ځړ یکی‌دی

هر خوك‌دی مین مین　　مینه کــی پیغو ر د ی
داد عا شقی وطــن　　داد ز نــد گــی وطــن
داد احمد شاه وطــن　　هر بوټی سمسور دی
داوطــن زما وطــن
زما دسترگو توردی
گــلـه و ډ ه د لته ده　　سینه کی‌دعا شق‌وینه
نشی هضمولی خو ك　　ځکه گله په شو ر د ی
هرځای‌کی ژوندون وی　　هرځای‌کی‌نغمه‌به هم
دلته وچو پا ڼو کـــی　　بل‌رنگ‌ټنگ‌ټکوردی
داوطــن زما وطــن
زما دسترگو توردی
داد بلو چــو و طــن　　دا د ښو زلمــو وطــن
لوی‌چه‌دسترخوان‌لری　　ارت ئی‌ځکه شکور دی
داده بلو چی وینـــه　　داده ښتنــه ویــنــه
یو مو سره تنگ دی　　یو مــو سره گــور دی
داوطــن زما وطــن
زما دسترگو توردی

ای وطنه ز یږ وی چه آزا د ی　ځکه تا باندی‌ښتون‌فخر‌کوی
چه وطن یی دا صیلو ښتنو　حفاظت دی‌دناموس خیبر‌کوی
غــا زی

بناغلی «رسا»

(دخیبر له خوا مانبام)

دمغرب په تورو غـرونو لانحلیږی سپینی واوری
دمانبام ګردونه خورشول غلی‌غلی څا ری لار ی
دمشرق نه‌رونما تیاره وروپـه ورو زیـا تیږی
داسی ښکاری توری زلفی داشنا پرمخ‌خو ریږی

پهلمن دتورو غرو نو د(خیبر) وادی را ګیـــــره
لکه تور دیوان چه کینی له پری، نه ګر چـاپیره
داسر خی څنډه دور ځـی را عیانه شوه ځلیږی
یاله غیږی دعا شق نـه شر میلـی اشنا بیلیږی
یادا کا نې د خیبر دی خون لړلی سره مخو نـه
بیرته عکس پریو تلی شین اسمان‌ئی کړ ګلګونه
یادباغ زیږی ګلونه را بیرون په سور کفـن دی
مقتو لا ن یاد غمزودی منـتظر یـا د یـدن دی
یاپراته په سور کفن کی شهیدان دو طن ښکاری
سری‌قطری دو ینونه دی سره‌غمی دعدن ښکاری
یادااور په‌شین چمن کی لګید لی دا فغــان دی
دخیبر د سر لیا سه یاد سر و وینو بـا ران دی
چارچا پیره نو ی سا زه رنګینی په دنیاښکا ری
یا په‌ستر ګوکښی‌نن‌ماله نوی‌نوی سماښکاری
خا مو شی په غلی‌ژبه دا سی ښکاری‌چه‌ګو یا ده
یادا سره مه همسر خی ده‌چپه‌چپه خو له‌ئی واده

پټ پنهان په هرذره کې د خیبر خونی دا ستان دی
یو تاریخ ئې په مخ لیک دی یو یادداشت دتیردو ران دی
دا سپیره سر لوړی غرونه چه سر سبزه نه شاداب دی
هم په دو مو نصیبونه ځای په ځای پراته بې تاب دی
داسې ډېر زیړی ګر دونه دما ښام دلته تیر یږی
شاپه شار نګینږ د ورونه ددی غرو نونه هیر یږی
چار چاپیره په دی غرونو ځما خواږه وطنیان ګرزی
ولی نن دویړی غلی چه په دوی بند یوان ګرزی
خوری زلفی توری سترګی که هر ځو دی ددی جینو
ولی رنګ یې سره لاسونه نن نګار دی په سروینو
داپه داجه دی و طن کی دپښتون وینه بهیږی
په کتو کتـو تـری زړونه دزمر یانو هم ر پیـږی
ناپیدا په دی سماکی دشپونکی شپیلی ژړا کړی
راپیدا می دا په زړه کی دجذ باتو یو دنیا کړی
راو په رود دغرونو خواکی یوکاروان روان سفر کړی
دارایاد می په زړګی کې دتیر شوی دور منظر کړی
یوه ورځ به چیری دلته دمحمود کـاروان روان و
ګرد غبار دده دفو ځ به رسید لـی تـر اسمان و
دتکبیر ناری او چتی اور یدلی دی جـهان و ی
ددی ملك ذری ذری به له دهشته په لـړ زان وی

پدی خاوره دی تیر شوی دلودی غوری فوځو نه
ابدالی احمد راغلی پری به فخر کړی دا غرو نـه
داخو نن په دی وطن کښی زیب دتن شی تورسوټونه
خودله شرمه خوړ ندسر شی ددی غرونو دتګ ځټونه

سرنګون سرونه پټ کړی په رورو په تاریکۍ کی
پخوانۍ آزادی ژاړی ژوند تیری په غلامۍ کی
دشفق رڼا تراوسه لاد دوی په سر ځلیږ ی
غیږ په‌غیږ سره ژړ یږی شاپه شا سره تیر یږی
په‌لمن کی ددی غرونو لمر پټ کړی نو د بدن دی
خونظر په یوه ستر ګه لادده په دی وطن دی
داسی ښکاری‌زوړ کفن‌کی غزنوی دښمن ته‌ګوری
یاخو در دی دد را نو په حسر ت وطن ته ګوری

* * *

* * *

* * *

* * *

* * *

ایمان دی . مذ هب دی . شر یعت دی زما
خیبر په حقیقت کی حقیقت دی‌زما
وچ ځو ز به ئی د طو بی په بها ور نکړم
هر غا ښی ئی پټکی د فضیلت دی زما
«طوفان»

بناغلی « ساغر »

(خیبر)

په دی تورو هسکو غرو نو کښی خیبره
ستا دنو م په دی حرفو نو کښی خیبره
ستا د لار په کږ لیچو نو کښی خیبره
ستا په خاورو او ګر دو نو کښی خیبر ه
دقومونو تقد یرو نه پریشان دی
د تا ریخ ځلند با بو نه ګواهان دی

په دی څه که در کی نشته دی ګلو نه
یاله ویری درکی تلی نشی سندو نه
بیګانه که له سپر لو دی ستا با غونه
بیاهم خو مره دی بنا یسته ستامنظرونه
چه ګلونه دسپرلی پری تول قربان شه
هر بنایسته سپرلی نثارستاپه خزان شه

څکه پاك ئی چه دپاك وطن حصه یی
دپښتو ن د آزا دی ښکلی جوسه یی
دپښتو ن دماضی پا که آینه یی
د مر ی دپښتو نخوا ښکلی د ر ه یی
ته سبب دابدالی دلوی حشمت یی
څه که پټ نن په پرده کښی دظلمت یی

دغیرت چینی په تاکی را خو ټیږ ی
دوطن هرتږی ګوټ پری سیرا بیږ ی
ستا له نومه دبا طل ژبی خو ځیږ ی
په سینه دی چه غیور افغا ن اوسیږی
ته خیبره ! دپښتون یی پښتونستادی
دغیور قو م دځوانا نو ژوندون ستادی

ښاغلی «سلیمی»

(دخیبر یاد)

...چه راپا څئ مېړنو بیا !

دخیبر نه لر او بر ټول یو افغـان د ی
دافغان دپګړی ګل ښکلی « بولان» دی
دغه دواړه دافغا ن تا ریخ تا ریـخ دی
دزور ګیرو او به شو ی دلته توان دی
هره ټره یی دډېښنو په وینو سره د ه
دپردو او پښتنو ژونـد دلته ګران د ی
دا فغا ن په ننـګ به تو ره یی ټر له
تېر پښتون دلته «ملتان» که «عجب خان»دی
دا تا ریـخ و د پرون او پرو ن تېر شو
نن افسوس دی چه پښتون دلته ناتوان دی
خیبر هغه ، بولان هغه ، افغا ن هغـه
خودننګ شملی شوی ټیټی دخدای شان دی
د پر دو آ سـو نـو ګرد پر ی غو ړیدلی
څکه ګورکښی در دېدلی «خوشحال خان»دی
رڼا ورځ په مونږه څکه تور ه شپه شوه
چه هېر کړی مو غیرت د« میارو ښان »·دی
زمو لو ی به زما نه مو نږه ترکومـه ؟
دپښتون په خونـه ګـډولی تـالان د ی ؟
د«ایمل» په تاتره کښی غور زنګ نشته
په تیرا کښی میرا ت شوی «دریاخان» دی
خو !!!!
را روان دی تېر غیرت دپښـتنو بیا
غږ به وشی چه:ــ راپاڅئ مېړنـو بیا

ښاغلی «سحیقی»

(خیبر ته)

ستا په سر ځما قسم دی دقصونه ډك خیبره

دکار وان ددمی ځای یی دپښتونو ډك خیبره
ستا ددنګو څوکو لاندی را ته یا دی افسانی شی
ستا دهری تیږی لاندی رابر سیره زما نی شی
سکندرو که اورنګ وکه پرنګ ؤ
ټولو سرپکی با یللی دپښتون دتوری شرنګ و
تا تره شا هد ی وا یی سپینه غره پد ی ګواده
اباسیند وا یی حا لونه لویه لار دپښتو نخواده
ستا په سر برېښنا دتورو دښمنانوته اخطار دی
قافلی در پکی ویښی غږ په تاکی د سهار د ی
ته غیرت یی ته پښتویی تاپښتون دی ز یږ ولی
ته عزت دپښتنو یی هر غلیم دی پر ځو لی
ته لوړ خلی دمیړانی د روښان دکار نا مویی
قهر ما ن د پیکا رو نو دخو شا ل د ترا نویی
دپښتون ډیوه په تا کی لا بلیږی تر سها ره
شوګیرونه تکبیرونه ځو ی ته پاتی شی دپلا ره
ستا پیچو می ډك له برمه دلوړ فخرترجمان یی
پښتونخوادرته‌اعلان‌کړی دمه ځای‌دخپل‌کاروان‌یی
تاکی توری . قلمونه چلیدلی دپښتو دی
ستا په نوم باندی خیبره ما لیکلی په پښتو د ی
(سحیقی خدایار خیل)وایی ته غیرت ته می ایمان یی
ته می رو ح ته می بد ن یی ته می نوم ته می نشان یی

بناغلی «سیلاب» صافی

(دخیبر آواز)

پروت چه دغلیم مخی ته سد دسکندر یمه
خدایږو هغه مور گه هغه ځوکه دخیبر یمه
لوی شومه وړوکی خونړو انقلابونو کی
ټول عمرمی تیرشو دغلیم سره‌جنګو نوکی
نه‌کړمه چا محوه په مدهشو طوفا نونوکی

نه شول‌خوك کامیاب‌په‌ماپه‌کلکوبمبارونوکی
جوړ چه‌له ننګونو غیرتو نونه دننګ غریمه
خدایږو هغه مورگه هغه ځوکه دخیبر یمه
• • •
یوخوا می مومند دی‌اتمانخیل دی‌ترکانی پراته
بل خوا می و زیر مسید دی خدایږو میړنی‌پراته
غیږکی می شینواری اپریدی لا پخوانی پرا ته
لر خو یو سفزی زلمی دی بر هم درانی پراته
خو ښی چه دختکو اخکزو دزړګی سریمه
خدایږو هغه مورګه هغه ځوکه دخیبر یمه
• • •
ډیر صدی تیر ی شوی تیر یږی دارمان سر ه
هر بدخوا ستون‌شوی‌رانه خدایږودخفګان‌سره
هرغلیم می وړی دافسوس رومان دځان سر ه
ډیر می جنګولی سر دد هر پهلوا ن سره
تل چه هرغلیم ته دغم غشی په ځیګریمه
خدایږو هغه مور گه هغه ځوکه دخیبر یمه

زه دننګ غیرت نه جوړ شوی قافلی لـرم
ور شه تاریخ وګوره رنګینی سلسلی لـر م
لمرپه شان ښکاره دهمت ښی سپینی شغلی لرم
دغو غاړو تړو کی بی شماره زلـزلی لـر م
یاد په ننګ غیرت چه دی جهان کی لروبریمه
خدایږو هغه مورګه هغه څوکه دخیبر یمه
* * *

ډیر می زغلو لی غلیما نمحمد جا نخان په زور
څوك می پرزو لی دایمل اودریا خان په زور
چا ته می ښولی خپل عظمت دخوشال خان په زور
څوك می حیران کړی دغازی فخر افغان په زور
تل چه هر غلیم ته دغم غشی په ځیګر یمه
خدایږو هغه مورګه هغه څوکه دخیبر یمه
* * *

ډیروراته وار په وار اغزی لارکـی کرلـی دی
چالا دګوندی نفاق تخـمونه را شیـندلی دی
چاکه ډیر چالونـه دتذ ویـر راغزولـی د ی
دوی په هر کوهی کی خدای پخپله غورزولی دی
زو ر د غـلیما نو ته لښکر دماز دیګر یمه
خدایږو هغه مورګه هغه څوکه دخیبر یمه
* * *

چا چه په بد نیت سره تش ما پلو کتـلی دی
ګاتی یی له ستر ګو نه په هغـه دم وتلی دی
ډیرو قوتونـو خپل زورونـه از میئـلی د ی
ډیر و چپا وو نو خپـل اسو نه تیز ولی دی

لیك چه داول نه دپښتو ن قوی سنګر یمه
خدایږو هغه مورګه هغه څوکه دخیبر یمه
* * *
هو زه داو ل نــه د جــګړ و سره اشنـــا یمه
مینـــه دمیرویس ژونددخوشال‌او احمدشاه‌یمه
لرو بر جهـا نتــه دا پــه هرڅګر کښی ښا یمه
نشم قـبلو لـی اسارت دننګ دنیــا یـــمه
ز ړه چه درو ښان عمرا خان غازی اکبریمه
خد ایږو هغه مورګه هغه څوکه دخیبر یمه
* * *
تل می په لمن‌کی کاږی بوټی انقلاب غــواړی
شګی‌می دغیږی تل دننګ غیرت‌سیلاب‌غواړی
هره پرخه تږه می د ژوند آزاد شراب غــواړی
هرمرغه می ځان ته ترانه او خپل‌رباب غواړی
ساتی می پردو نه دپښتو ن دزړ ه نظریمه
خد ایږو هغه مورګه هغه څوکه دخیبر یمه
خد ایږو هغه مورګه هغه څوکه دخیبر یمه
* * *

بناغلی «شفیق»

دا خیبر

یادمی دماضی دسینی زخم ته خنجر شولو
مخکی راته خورچه‌یورنګین غوندی دفترشولو
بیا می په سینه کی قومیت په شور وشرشولو
مل می دترووا‌و بنکوشبنم دسپین سحرشولو
سترګی داسمان‌هم په دی‌حال‌باندی نمجنی‌شوی
پیسکی په سرو او بنکویی رنګینی دلمنی شوی

* * *

تنګک می‌ارمانونه د سینی بندیخانه کـی شو
جوړ یی‌ګونګو سی کړو دوتوپه بهانه کی‌شو
مست لکه موجونه په یوسیند بی‌کرانه‌کی شو
وی چه‌دا څه ژوند دی‌چه زاړه‌په ویرانه‌کی‌شو
سود په تخیل‌نه شی راو وزو حقیقت ته نـور
کور دسکون پاتی دی روان یو حر کت تـه نور

* * *

ګورم چه قومونه نن غونه‌ یړی‌دغونچی په دود
ستا په‌حال دسترګونه بهیږی می پښتونه‌رود
شرنګک دی‌دهمت‌دتوری‌بیا دښمن‌ته وه‌نه‌ښود
داسی احساساتو چه دزړه حرم کړوواړه تود
غرچه په خیبر باندی جذ بی دملیت و کــړ و
لری شه دمنځـه مو نړه عز م دو حد ت وکـړو

* * *

نقش‌می دتوری خاطـرات دی ددفتـرپه مـخ
خاندی می برینښاد دسپینی‌توری‌دسحر په‌مخ

ټیټ شم کله جګ شملګه موج دسمندر په مخ
نه پریدمه تیکی دننګ ځای کی دخنجر په مخ
روږ دی اموخته دحوا دڅوپه طوفا ن یمه
زه دننګ په کار کی مړنی دټول جها ن یمه

* * *

اینبی می خاو ند دی پاکه خټه کی قوت زما
هر چا او رید لی هنګا می د ی د غیر ت زما
موج وهی فطرت کی احساسات د قومیت زما
پاکه پښتنواله ده قا نو ن د ملیت زما
داسی قوت نشته چه کړی محو قومی درد زموږ
خوچه لا ژوند ی په مخ دځمکی وی یو فرد زموږ

* * *

مایوځل ښودلی دمټ زورو دی د نیا ته دی
ډیرملك دجهان می تسلیم کړی پښتونخواته دی
یاد می دظفر تاریخ ایران او بخا را ته دی
شرنګ زما دتو ری معلوم شوی وهرچاته دی
ما دننګ په ځای کی قربان کړی سرومال دواړه
ژوند دی که په کا روی دپښتو نځنی اما نغواړه

* * *

زه دآزادۍ دشمعی اورته پروانه یمه
زده یمه تا ریخ ته خوند وره افسانه یمه
تل دسمندر د زما نی کی در دا نه یمه
مو ج می جذ بی وهی یو سیند بیکرانه یمه
تیریمه دسرنه په ناموس اوننګ فدا یمه
دا غ د غلا مۍ نه کو م کرکه آزاد پا یمه

وهم وشك کی نه یم زه خاوند دټینګ ایمان یمه
پاکه عقیده لرم په سمه لار روان یمه
دین زما اسلام دی خوسره له دی افغان یمه
نه هندی عرب یم یو پښتون یم مسلمان یمه
زه هغه غازی یم چه خوځله شهید شوی یم
بیا یم پیدا شوی که کوم ځلی فقید شوی یم

* * *

خوشی ګمان مه کړه پښتونخوا تشه بید یا نه ده
دادبی ننګ انو بی نا موسو تکیه ګا نه ده
دلته پښتون میشت دی بیله ده نه دبل چانه ده
وایی پښتنواله جدایی سره روانه ده
مونږ سره تړلی دیو والی په زنځیر یو ټول
پوه دخپلی خاوری په تنظیم اوپه تد بیریو ټول

* * *

عشق دخپلواکی می په سینه کی په هاهاوی تل
پاك می احساسات دی آزا دی می تمناوی تل
خیر دبشر غواړم امنیت می تقاضا وی تل
ما سره چه نښلی بد بختی دهغه چا وی تل
زړه می ډك په مینه دی تا وده تاوده جذبات لرم
پاك سوچه پښتون یمه سپیڅلی احساسات لرم

* * *

وګوره . دی غرونو ته په ی کی دی وطن زما
دا دقو می مینی دلعلو نو دی مخزن زما
جنګ دآزادی له تاود سره دی کفن زما
سیمی له که رامی شی زبون به شی دشمن زما

کور دبې ننګې باندې یو تندرد اسمان یمه
ځکه چه افغان یمه او ځکه چه افغان یمه

داخیبرچه ګوری دپښتون دعظمت نښه ده
غټه علامه ده دا یشیا په زړه کښې ښخه‌ده
هیڅ ورته اتوم دی اراده می هو مره شخه ده
هر څومره که لوی شی لامې‌خوا په غلیم‌یخه ده
زه ثابت قدم دننګ په ځای کې لکه غریمه
عزم پښتني لرم په هره پیښه بریمه

* * *

پاکی جذبې دز ړه انګړکی دو حدت لرم
مخکې چرا غونه بل ددین او دملت لرم
زه یم چه مغزوکی ر ښا یی د حقیقت لرم
اوس‌می‌که‌لاس‌تش دی‌نور خه نشته یوهمت‌لرم
شته ده په تاریخ‌کې دمیړانې افسانه زما
ماکې ټګی نشته «هو»می «هو» او «نه»ده «نه»زما

* * *

نه وی چه شرف‌په‌کې‌نونه ګورم ژوندون‌ته هیڅ
ډک چه په جذبو نه وی غوزنه‌ږدمه مضمون‌ته هیڅ
ټیټه به می ملانه کړمه‌خدای‌بروچه‌ګردون ته‌هیڅ
څه چه مشکلات دی واړه عزم دپښتون ته هیڅ
سو زم انقلاب کې د ختو په بند و بست یمه
ویره راکې نشته دی او نه او ها م پرست یمه

* * *

عشق دآزادۍ لرم حا می د خپل و طن یمه
دشمن دخپلواکۍ چه وی د هغه زه دشمن یمه

جنګ له په ناموس می همیشه په سر کفن‌یمه
توره می په لاس ده در معلوم یم چه تورزن‌یمه
زه چه اس می پونده دهمت کړم دمیدا ن په مخ
شخړه دهیبت زما شی پنـړه داسمان پـــه مخ

* * *

ماچه سرو هلی خوخو ځلی د هر چا ســر ه
شته می خا طری دتو ری اوس هم لا دنیا سره
ننګ‌که نارینتوب غواړی‌نوکان یی دی‌زماسره
زه علاقه منــد یمــه دقــو م داعتــلا ء سر ه
فتحه می نصیب ده قــدرت تل‌یمــه برکــړی زه
دی دنیا ته خدای یم دناموس مثال ور کــړی زه

* * *

کورمی د زړه تو ددی‌په تودوجذبو دقام دعشق
زه دقام په مینه کی ختلی یــم په بــام دعشق
مینی دی پښتونه ! نښلولی یم په دام د عشق
غوا ړم په قومی عروج رڼا تیاره مانښام دعشق
ګر زم سر ګردانه لی په لی قو می اختــر پسی
ځا ن سره چه راوړی سعادت هغه سحر پــسی

* * *

زه تکړه شا ګرد یمه ددهــر دمکتــب یمـــه
فکر به په ما کړ ی ملا و ستنی د مذ هب یمه
بیا په اعاده کی دقو مــی رنګین دبد ب یــمه
سا تمه ملی کو لتور مــی ځکه مهذب یــمـــه
زړه کی می جذبی دقام دمینی دی په شورو شــر
ما سر ه اتو م نــشته خو نــه لر مله چا خــطر

* * *

بیا می استعداد کی اړخ بدل کړو فطرتی قوت
ویښه کړه دخوبه دکوشش جذبه می بیا قدرت
وی کړغز ونی ځانی ی و ښوده تیار فطرت
دو مره په ځان پوه یم چه لرم بی انتها طاقت
زه دننګ دپاره حمله آن په سکندر کوم
کار د خپل ټټر سره دتیرو دسنګر کوم

* * *

لوی په انقلاب کی شوم طوفان دزمانی همیش
کاندی می دژوندپه بیړی رنګارنګ کانی همیش
اور دقومی عشق می وهی زړه کی زبانی همیش
ډکی راسره دنارینتوب وی پیمانی همیش
ما ته دازل نه هاتف دغسی یو څه ووی
نه شی هضموی پښتونه تا د زمانی روی

* * *

ټول عمرا خته یم په ګوندی اوتر بګنیو کی
ومی سو پو ټکی دو جود خانه جنګیو کی
بیا هم محو نه شوم حوا دثو په سیلیو کی
شته می ملغلری دهمت د ژوند سیپیو کی
ما دز ما نی مکتب نه وا خیستو دننګ دپلوم
کلک که تر فولاد ووی دو هم ځنځیرو نه شلوم

* * *

نه می شته نصیب کی قلاری داضطراب ځنی
کله وز ګار شوی یم طوفان دانقلاب ځنی
داټکی زده کړی ما دد هرد کتاب ځنی
ویره چه ونه کړی حوادثو ددریاب ځنی
بله په سینه کی ده د قام دعشق لمبه زما
و دی پیژند له وه همدا قومی جذبو نه زما

ښاغلی «صابر» دکوهاټ

(خيبر)

له خيبره ترا ټکه　　څو مره ښکلی سلسلې دی
څو مره ستړی منزلونه　　څو مره لويې فاصلې دی

* * *

دغه واړه منزلونه　　دتاريخ نښې يا ديرې
انسان زوړ شی او فنا شی　　يادګير نه پاتې کيږی

* * *

دغه ماتې ګوډې نښې　　د قامونو افسانې دی
دهر ګام د تيږی لاندې　　تيرې شوې زمانې دی

* * *

دغه لويه تيږه ګورې　　تيږه نه ده دا خيبر دی
شا او خواکې د دې تيږې　　هر ښاغلی يو لښکر دی

* * *

دغه تيږې ته چه ځير شم　　خوشحال‌خان‌مې هم‌په‌زړه‌شی
دمغولو تيغ و هلی　　شهيدان مې هم په زړه شی

* * *

دا دلويو غرونو مځکه　　دا زما د زړګی سر دی
ددې کاڼی ملرغلری　　د دې خاوره هم‌سره‌زر دی

دا زما ښکلی خيبر دی
دا زما ښکلی خيبر دی

ښاغلی عبدالغفار «صافی»

(خیبر)

دپښتون دبرم کوره دعظمت غره خیبره
اراو برې پښتونخواکښې دوحدت غره خیبره
که نور غرو نو کښې ګلان دی لتا جاردې ګلستان شه
که په نوروکښې سپرلی دی ستا له منې دې قربان شه
که په نوروکښې رود ونه یاچینې ـ ابشار بهیږی
دغیرت دچینو مهده لتا زار آب حیوا ن شه
که نشتر ـ خیږی ښوو ند دی که با غونه دی په نورو
ستا دګرد خړی فضا نه صد قه هزار بوستان شه
ای په سرو وینو خړوبه دو مره ښکلی ستا منظردی
چه لتا دسپیلنی شا نی ښکلا دټول جهان شه
ستا وږمه ده وینوونکی دهمت غره خیبره
هم الها م د شجاعت ده هم جرئت غره خیبره
دغلیم دما تو نښه دبا تورو افتخا ر یی
ای دننګ غیر ت محا ذه ته سنګر د هر ګذار یی
ستا ددنګو دنګو څو کو هره تږه دلیدو د ه
رنګینی یی د سرو وینو جوړ شفق یالاله زار یی
څوک چه تاغیږ کښې روزلی ټول دشنه ز مری بچیان دی
فتح چاتری وړی نه ده ته دهرډګرنظار یی
ای تا ریخ دافتخا ر ه هندا ره د کارنا مو یی
دپښتو ن د ز ړګی سره د غلیم دسترګو خاریی
ته ثبوت یی دپښتو یی دشوکت غره خیبره
هم مبده یی دجرئت او شجا عت غره خیبره

پاکه مینه دی خیبره په بند و نو نـه کـمیږ ی
نن دهر پښتون رګوکښی دغیرت‌وینی خو ټیږ ی
دور تیر دغلامۍ شـو زو لـنی په ما تـیدو د ی
آزادۍ ناری له قبره دخو شحال راپورته کیږ ی
احسا سا ت دی پا رید لی ستا تقد یرد بدلیدودی
په والله چه نوری وینی په‌رګوکښی‌نـه ځا ئیږی
یاپه ځای‌به‌کړودا خپل‌پښتنی‌پت غره‌خیبره
یابه نوم‌دپښتون‌ورک‌کړوداکرت غره‌خیبره

(خیبر ته)

خیبره را شه لږ خبر وا خله
خبر زمونږ دخو ږ ځیګرو ا خله
څو مره اشنا په مو نږ ستم کوی
جور ستم په مو نږ هر دم کوی
ته خو ز مونږد زړو ملهم وی کنه
لری کو ونکی د هر غم وی کنه
په څه‌زمونږ نه مرور شو لی ته
چه اوس‌زمونږ نه‌لاس‌پرسرشولی ته
تا وی اشنا لپا ره جنګ وکړ ئ
دده په ښکلی حیا ننګ و کړ ئ
اخر به دا ستا سو په ګا رراشی
څوچه خزا ن لاړ شی بهار را شی
ستا په وینا مو نږه عمل وکړ و
په غلیما نو مو یر غل وکړ و
هغه غلیم نه مو اشنا خلا ص کړ
یتیم و ځکه مو له ځا ن پاس کړ
راشه ګا رو نه دیتیم و ګو ره
په مو نږ ظلمو نه د غلیم و ګوره
زمونږ ه غوښی په کړ یی ور یتو ی
وریتیږی غوښی دی سړی وریتو ی
ګله با را ن دمږ دګو و کړ ی
دغه با را ن مو په سینو و کړی

کله په جیل کی شو محنت کوو
په سپینو ګیر و مشقت کوو
کله په نه خبره زور و نیسی
را شی له کوره زمونږ شکورونیسی
ځانونه مو پرې کړی مونږه ټول نهرپریږدی
و بزی زمونږ تمام ټبر پریږدی
وینی زمونږ واخلی شراب جوړکړی
غوښی زمونږ واخلی کباب جوړی کړی
غوښی زمونږ واخلی کباب جوړی کړی
مړی په ګور نشته و یرو نه کوی
هسی بی ځایه فریادونه کوی
یتیم په کورکښی زمونږ پلار جوړشو
وینی زمونږه خوری خامارجوړشو
کورنۍ زمونږ په ده پمنه شوله
اورله دکورراغله میرمنه شوله
خیبره ستا په شجاعت می قسم
ستا په دا هومره سر اوچت می قسم
پل به په ځان ددښمن پری نږدو
دا یمل تو ره به مونږ کی نږدو

* * *

(خیبر)

ای دخیبر لمنو غـا ړو تـړ و
ای پـه غیر ت مینـو لـو یو و ړ و
ای د نا مو س د روا یا توکړو
ای د پـښتو ن د و نـو لو یو جـر ړو
ستا سو عظمت ته فلك سر ټیټـوی
در تـه تند ی په ا دب لمر ټیـټو ی
ز نـد ګا نی لر ه محور دغه دی
او د ژو ندو د جنـتـور دغـه د ی
د بلنـــد و دځیـګر سر دغـه د ی
بر د هر چا ځنی خیبر د غــه دی
دی کی‌شك نشته چه داطوردی‌زمونږ
سر دز ړ ګـی دنظر نور دی زمونږ
دا دپـښتو ن د پتـنګا نــو وطـن
د غـزا ګـا نو دغـازیا نو و طـن
په حـقیـقت کی د ځوا نـا نو و طن
د ګـټو جا ړو او ځو زا نـو و طن
دی ته ځو لی وه (سکنـد ر) نیولی
ز نــه (با بـر) وه د خیبر نیـولی
پښی ددښمن په خو ئیدو شی دلـــی
خو لی د شه زور و په زا رو شی دلی
زلز لـی سر پــه ر پیـدو شی د لـی
غرو هی ځول تر ی . سیلی ورو‌شی‌دلی

مــخ د تاریــخ لره هــندا ره ده دا
او دتهــذیــب د رڼـا لار ه دہ دا
دغه غو نــډه ی دی د(در یــا) خوبونــه
ویا ړی‌نن هم پری د (خوشال) اسو نه
دا خو کی نیغــی د (سوری) نو کــو نه
دلتــه مسکیــن ی د (میرویس) ګــلونه
ور ك په دی شا ړو کی وحشت‌دی‌زموږ
پټ په دی کندو کی رفعت د ی ز موږ
دلته پښتون لره پښتو تــو ږی د ی
آ ئینــی دلتـــه د خیر و تــوری دی
دو نو تیــغــی دزلمــو تــو ری دی
دا تــو ری خا نه ! دبچلو توری دی
چا چه دی کا ڼــو ته کاواك و کتــل
ګــا ټی د ستر ګو یی نا پا ك ووتل
سپر لنو، پلیو پــه دی وس کړ ید ی
ډیرو باور پر ی دبی کس کړی دی
نیت پری سکروټو دیوخس‌کړی دی
ورت پری شاهین لکه‌ګرګس‌کړی‌دی
با ږی خیبر کلــه د خولــی ده‌نمړی
نه شوه خم چا و تــه داهسکه غړی
دا فــضا ګا نی (هما یو ن) نــه مــی
دا بلند ی د (هما . یون)نه منــی
بی دپښتــو ن بل افسو ن نــه منــی
دا یــی قا نو ن د ی چه قا نون‌نه‌منی

سل صدی تیر ی شو ی آزاد یی وینو
بـچ دلیمو نـه دصیا د یـی و ینـو
غابنی مضـبو ط لکه فو لاد وو ینئ !
پښتنو پنجـی د هیـوا د و ویـنئ!
دا تـیږ ی ستا سو د بنـیا د و وینئ !
سر پـه مستـی لکه ساه باد و ینئ !
درسته دنیا یـی دیو کك شه لوګی
تو په . بمبـا ر یی له ټوپك شه لوګی
ور د خیبر د زړو چـارو دی بـا ب
لیك په خو نا بو داسرار و کتـا ب
ار غو نی کر ښه دپښتو ن دنصا ب
کا ند ی طو فا نه ! ز ما نی ته خطاب
پټ په چلیا کی یی یوزوږ دی دچـا
هم زما غا ړه کی شه رګ دی د چا

ښاغلی «ظهیر»

(خیبر دره)

خطری ته هروخت سروړم ستا په سرکښی‌زماخپل‌وطنه !
زما د زړه نه را چا پیر سنګر ګوګل و طنه !
ستا نه قربان شمه او ځار شمه زه
ستا نه لوګی منصور په دار شمه زه
چه خپل کړی‌واك لرړپه قرارشمه زه
خیرکه په سرکی ستا په‌زیار شمه‌زه
بی له تانه‌و ینم خو ښی د پښتون‌ګل‌وطنه!
زما د زړه نه را چا پیر سنګر ګوګل‌وطنه!

* * *

خپله وینه به زه توی کړم ستا په سرکی تابه ښادکړم
ددښمن لوړی ماڼی به حیران ګو ری تابه ښادکړم
دغلیم نه به دی خلاص کړم ځان به غشوته فولادکړم
او په ننګ به زه ستا او سم په دنیاکی‌به دی یادکړم
ته دغلیم دستر ګوخس یی هم اجل وطنه !
زما د زړه نه را چا پیر سنګر ګوګل‌وطنه!

* * *

تاکی خیبر غونډی دره و ینمه
زه یی ددښمن په وینو سره وینمه
دتا تر ی غو ند ی مو رچه و ینه
او دغلیم چا و ده ز هره و ینمه
ته په ملکونوکی یی توره ،زغره ،شل‌وطنه!

زما د زړه نه را چا پیر سنګر ګوګل وطنه!
قربان شه تانه چین ما چین او ختن
او هم ترکی شام او ایران او یــمن
کړی دی پالنه په‌سرووینو هرپښتون دبدن
هری ډګری‌ته دی ګوری په نظر دعد ن
ستا په‌چمن هریو پښتون لکه بلبل وطنه !
زما د زړه نه را چا پیر سنګر ګوګل وطنه!
زما د زړه نه را چا پیر سنګر ګوګل وطنه!

• • •

ښاغلی «ظفر»

(دخیبر ټنله)

ای ساقی ستا سرو شرابو ته سلام دی
ماته مخ کښی هر یو جام کی زیړمخ قام دی
توری زلفی دی په بل چا سوری وکړی
په ماهر ساعت دشپی او دماښام دی
زه منم چه در باب نغمی خوږی دی
خو زما قسمت تل ویر ژړا ته پام دی
شینکی خال تل په هغه زړګوټی داغ دی
نا خبر چه دپښتو نله تور انجام دی
دلبران به د هغو څه زړګی ویسی
چه د چا زړګی خوړلی غم دقام دی
دخیبر ټنله شوه خړه خدایه خیر کړی
چه دکوم ظالم له لاسه بی آرام دی
ظفر تل دهغه چا په قسمت لیك دی
چا چه ایښی د پښتو او همت ګام دی

(خیبر)

دخیبر په سر دیره وای
دخیبر په سر دیره وای

* * *

خه او چت بلند بالا یی د د ی خلکو نه جدایی
دهمت د که فضا یی دد نیا په تما شا یی
تا سر ه ز ما سو دا وای

* * *

پر خی مخ بهٔ‌می وینځلی لکه گل به دی خندلی
نسیم ور وو رو و ږ میدلی چپ وراست‌به خو زیدلی
په زړه نقش می ستاادا وی

* * *

ستا د تیر ی ز ما نی ښی خو ږی‌خو ږی نغمی
هر سا عت می او ریدی مینه لا می ز یا تید ی
ور که ورکه دی بلاوای

* * *

چه سبا ر ا و یښو لی نر ی پر خی لمبو لی
آزادی پخلا کولی او نسیم به لو بو لی
زما خوله کی ستا ثنا وای

* *

چه دلمر سر یکی سحر وای خو ری په لرو بر
نو را نی غو ند ی خا د ر په سر پر وت وی‌دخیبر
کا ښی بو ټی په‌گلو اوای

* * *

رودد او ښکـو بـهيد لا ی　　پر ی ما ر غـانو اوبه‌خښېلای
ما از غـی را تهـو لـو لا ی　　زخمـی ز ړه می پری‌ګنډلای
ستا یو تړه می‌تکیا وای

* * *

چه دشپی تیـری‌خوری وا ی　　نه می خواکی‌څوك‌نزدی‌وای
دخیبر خـو ږی نغـمی و ای　　او زمـا په خوله ګیلی وای
مـر ور کلـه پخلا وای

* * *

هیر زمـا و ی کل جهـا ن　　ستا دمینی وی داستـا ن
تـازه و ی د ګـل پـه شا ن　　زه عا شـق وی‌ته جا نان
ښـخ‌نظرمی بس‌په تاوای

* * *

لاره ګـو رم د ســو رو　　د غـا زیـا نو د ز مـر و
شـو ر شـ اورم‌درا تـلو　　دخیـبر پـه کـنـا ر و
تکبیر و نه او غو غاوای
دچا مخ دی هند وستا ن تـه　　چا نیو لی غو ږ افغا ن ته
څوك يوا زی ګر زی ځا ن تـه　　زما لاس دی پاس‌اسمان‌ته
یوالله ته می اسره وای
دخیبر په سر دیره وای

* * *

زه قسم خو ر م پـه خیبـر　　د تیـر و ګـتهو پـه سر
چه پـه حا ل مو ری کسکـر　　چه مو ګو ر ی در پـه در
ځار لـه تانه همه لاوای

* * *

ستا په څوکه می پـرواز وای　　د قـد رت سره همرازوای

غو بز می ایښې ستاپه سازوای ددې خلکونه بې نیا زوای
ستا دحسن تما شا وای

* * *

ما نا ر ی کړی دپښتو ن له ډیر سو زه انـد ر ون
وی دبـل جهـا ن لـتـو ن و ی مـی هر خـوا چپاون
بره ښکته می تلغا وای

* * *

بیا شه مـا سـر ه پـښـلا چـه یو ځا ی کړ ومشغولا
لـری کـړ ه د ز ړ ه سـو دا یم ضا مـن د هـر بـلا
مستقبل ته په خندا وای
دخیبر په سر دیره وای

* * *

(دخیبر جواب)

تـل بـه و ی هغـه آ زا د   چـه پر ی لگـی ز مـا با د
و ی پـــه‌زړه‌با ندی بـه ښاد   یم قـا تـل دا ستـبدا د
لا پخلا چه ته پخوا وای
* * *

مـا در کـړی در ته خـو ا ده   د ز ړه میـنه می په تاده
هـر ه‌گـټـه مـی گـو ا ده   ستا د ښمـن ته ولی‌شاده
که پـه لاره دا بـا وای
* * *

تا به ځا ن غـوندی‌محکم‌کړم   په غلیم به دی تورتم کړم
تا ته ټیټ به یی سر خم کړ م   تا به چا سره زه سم‌کړم
که زه ستا اوته زما وای
* * *

که ته ما بـا ند ی میـن یـی   زما یا دو کی غمژن یـی
په ار مان دخپـل و طـن یـی   یو سړ ی‌شه‌که‌پښتون‌یی
دا جها ن به واړه ستاوی
* * *

لـری لـر ی کـړه اغـیـا ر   چه را ځی می پـه د یـار
زه لـــه د و ی نـه کوم عا ر   ز ړه کی پـټ ار ی زنار
ته محرم فقـط زما وا ی
* * *

ز پښتـو نـه ستا ابا یم   ستا پـه میـنـه مبتلا یـم
پـه سر ختـی دا عـدا یـم   ابتـدا هم انتـها یـم
که دا رازپه تا افشا وای

زه سپرلی یمه مدام   زه دمیو یم ډک جام
دی فلک می همکلام   دی په ما درب سلام
ته می ستوری دسباوای

* * *

ډک له خیره یم اکثر   عشق اور می دی شرر
چه یادیږم په خیبر   یم ویزاره له هر شر
خیبری په برخه ستاوای
دخیبرپه سر دیره وای
دخیبرپه سر دیره وای

بناغلی «غازی» بابړ

خیبره !

په ظاهره خو ولاړ لکه یو غـر یـی
داسمـا ن سره رتبه‌کـی برا بر یی
ستا نا مې نه عالمو نه به څا ریـږی
په تا ریخ کې‌چه مشهوره په خیبریی
محا فظ ز مـو نږ دقا م او دناموس‌یی
په شاهراه دپښتونخوا لکه دو ر یی
دغلیم سر به په تا پاره پا ره شـی
سر د پا سه مو و لاړ لکه سپر یـی
د «غوری » غوندی فا تح‌به‌کله راشی
هر کلـی ته یی مو دو نـه منتظریی
هما لـه به کله ستا همسر ی وکړی
تـه په و ینو د غا ز یا نو منـو ریی
ستا خو شبو باندی‌سحر او ما ښام پایم
زمـو نږ ورکو قا فلو لره ر هبر یی
ستا دلو ری بیا نا ری دیلغا راو رم
په هـوا د آزا دیـ کـی مـعطر یـی
زه دهغه شا زلمـو لا ری ته ګو رم
چه دچا د قد م خا و ری ته په‌سریی
ستا په سوری لو بید لـی‌پښتانه‌دی
ځلیدونکی دشیر خان دلا س‌خنجریی
لویه ورځ دبیلتو ن لنډ ه سوه ختمیږی
ولی ژاړی اوله غـمه کورو کر یـی

په چمن کی دخزان ور ځی ختمیږی
دپسرلی وریځی راغلی که خبر یی
بلبلان د آزا دی به تل چیغیږی
بی خزا نه یو بهار مشك و عنبریی
ننګیالی دا بډا لی لا ری ته ګو ری
ته قلم د تقد یرو نو دا کبر یی
ستا پیغا م د آزادی جهان کښی خوردی
ته قاتل د هر ظالم او د هر شر یی
یمه باز د سر د رو دی چه پرواز کړم
که هر ځا ی یمه خوته می په نظر یی
تر قیا مته بغازی ستا ثناخوان وی
چه سیال نلری حسین هغه دلبر یی

بناغلی «غمخور»

(خیبر)

ډیر دی لیونی خیبره ! ستا په سردرو کی
هسکه غړی خاندی چه دګل‌هسی‌تیاروکی
لوړ غرونه سیالی ستا دفلك په ستا روکی
لړزی دی غلیم‌تر ی ددی‌پښتون وینم
برخه دی هلال دی په جمال پرته ازل‌نه ده
تاج لر ی په سرته دقدر ت‌په نظاروکښی
جوش دی‌په اثر کی‌زلزلی دی‌په‌قوت‌کښی دی
پورته ګړی موجونه داسمان په‌ترارو کښی
ویری نه تل درومی سمندرپه خاموشی سره
اوری حیدر ی صدا ستا په شرارو کښی
خم شول له تعظیمه دی په وړاندی‌اسمانونه‌تل
تل دی نوبتونه پاس دعرش په مناروکښی
تل‌دی توره و یستي په دښمن پسی‌له میا نه‌ده
تل دی فریا دونه ددښمن په‌هدیرو کښی
تل تللی ابرو دملت تـه راسرکوُنـکی یی
لمر دننګ ناموس یی دفطرت‌په سیاروکښی
نشته دا جوهر په بنکته‌بر. څه چه‌په‌تاکښی دی
در ګوهرلالونه دی بی مثله پـه ایرو کښی
پرق هره ګړی‌دی‌هسي شانی پری څولی وهی
ورځ او شپه زیبا دی له دی‌حسنه په‌تیاروکښی
میرانه یی . غیرت‌یی. شجا عت‌جاه وجلال‌یی‌ته
سراسر ژوندون‌یی دپښتون‌په سهاروکښی

کوم هغه مشکل خه چه کوم سردی چه به سر نه شی
الله اکبر سره چه وانه وری نا رو کښی

داسی دی گلو نه بی بها شاخ وشجر لری
هیخ بهار یی نلری مثال په میخرو کښی

سر په سجو داوس هم بتکدی واړه لیدی شی که
وپښتی لږ ځان خه دالفت په انګار وکښی

باغ دپښتون خوا خه دهمه جهان بلبل ته یی
پو رته شو ی له خیا له که په مستوچغارو کښی

کله رسیدی بل تخیل هغه مقام ته شی
چیر ته چه لید ی شی دغم نورپه اشارو کښی

* * *

ښاغلی «فولاد»

خیبره !

ای دخیبر سوی لوی ګټو تنده غر غرو نو
ای دتا تری دننګ ونام اوځیګره ور غرور
ای داتر ډکو بهادرو شمله ور غر و نـــو
ستا غا ړه دی هسکه وی دی‌په تاځما سلام
ته ځما یی ننګ و نا م
ته ځما یی ننګ و نا م

* * *

ستا دی ډیر او چت مقا م تاکی انقلاب دی
تا کی‌پټ سروردی‌پروت ستااترشراب‌دی
ستاذره ذره چه‌ده . دی‌کی ننګ‌وشاب دی
ستا لیده د ګټو ډیر ما لره ثـواب د ی
ته یی ما پښتو ن لر ه ننګ ونام مدام
د ی په تا ځما ســلا م
د ی په تا ځما ســلا م

* * *

ته ددی‌پښـتو ن یـی شا ن ای د د ی خیبـــر د ر ی
خـه خـه انقـلا ب لـــر ی ستا ټـو لی ذ ر ی ذ ری
ستـا جـګه شمله د ی کړی ښـکلـی با د نر ی نـری
خو ك دی چه سیا لی و کړی تـا سر ی او تـا سـر ی
ستـا پـه فـخر پــا یـمه خو ر م قسم به ستـاپه نام
د ی په تا ځما ســلا م
د ی په تا ځما ســلا م

ستا نه دری خیزی شور تاکی یوژوندون وینم
ستا پەنشان نونودننگ‌نوم پەخوفناکو جزیرو کبنی
ټول ناریخ دی ستا نه ډك هسی دی‌سکون وینم
ما نه د حید رتو رەیا دده رابهر له نیا م
د ی په تا ځما سلا م
د ی په تا ځما سلا م

* * *

ته یی دځوا نمر د و شان‌تاکی‌شراری‌پر تی
ستا په ګټو خاورو کی ښکلی فواری پر تی
ننګ‌کوه غیرت کوه دا قسم ناری پر تی
دا جذ بی لمن کی ستا هم دتاتری پر تی
دی دمرتضی یاد ګار ستا دننګه غړی مقام
د ی په تا ځما سلا م
د ی په تا ځما سلا م

* * *

ای زما خیبر در ی ستا نه سپیلنی شمه
ستا دغا ړی دننګی نه شو ق سرەلوګی‌شمه
ستا دغاړی هار شمه نه چه زەپردی شمه
زه که بی غیرت شمه په خه تا ته کتی شمه
دافولاد بچی‌دی‌ستادی له دی‌پښتون‌دی قام
د ی په تا ځما سلا م
د ی په تا ځما سلا م

خیبرتـــه

دشا هین او دبازځالی !
د غبنتلـــی قو ت کو ره
ستـــا د هسکــو تــږ و غیـږ کی
قــو تــو نـــه و ید ه شـــو ی
ستـــا پـــه د نـــګو د نګو ځو کو
عــظمتــو نـــه و یــد ه شــو ی
ستـــا سمسو رو ســر د رو کـــی
همــتو نـــه و یـــد ه شو ی

* * *

ستـــا په سمـــه او کږ لیچ کـــی
یـــو غبنتلی و لـــس پـــرو ت د ی
ستا صفـــا پـــا کـــه لمن کـــی
یو سپیـــځلـــی ولس پر و ت دی
پـــه قو مـــو نو د جـــها ن کـــی
یو منلی و لـــس پـــرو ت د ی
ستا په ترو کنبی خیبره کار وانو نه‌تــالا شوی
ستاله‌کرا ږ وسنګلانبونوقوتونه‌په‌شاشوی
سکندر در کی حیرا ن ؤ
دچنګیز په سر قیامت ؤ

* * *

پـــه ژ ړا در ځـــنی تلـــلی
قـــو تـــو نـــه د جـــهـــا ن د ی

په لړزه ستا له هیبته
هیبتونه دجهان دی
تسلیم شوی ستا عظمت ته
عظمتونه دجهان دی
* * *
ته د زور او قوت کوریې
ته زانګو د همتونو
ستا لــه پاکو سر چینونه
ساه اخستی قوتونو
ستا آزادو سر دروکی
وده کړی غیر تونو
هر یو کانې دی خیبره   د غلیم په سر بلاده
چه یې بد د رته کتلی   دهغو خو نه تالاده
تا دریا غوندی پښتون دی
خپله غیره کښې روزلی
* * *
خوشال خان دا ستا بچی ؤ
دافغان په ننګ او چت شو
میا روښان دی زمری و
د غلیم په سر قیامت شو
ایمل خان دی لوی قوت ؤ
چه دښمن ته لوی هیبت شو
* * *
باورسته دی ستا له غیرې
به عظیم قوت اوچت شی

تیر یا دو نــه به تا زه کړ ی
بیــا به لــو ی درس د عبرت شی
دا ویــد ه قو ت به و ینی شــی
په دښمن به جـــو ړهیبت شــی
خپلې کلی به په شا ک ړی استعمار ستا له لمنو
جوړ به لو ی پښتو نستا نشی په قوت دغیرتمنو
دو ختــونو تقــا ضا د ه
دا پیمانـاو دا تړون دی
* * *
وخت روا ن د ی نــه را ګر زی
خــو کا ر ونـــه تکرا ریـږ ی
بیــا به تــیر عــظمت پیــدا کړی
مــتهـو ر د ی بیــد ا ر یږ ی
ستــا پـــه د نګو د نګو خو کو
بـــه ملــی بیر غ ر پــیږ ی
شپــی او ښتـــی سبا و ون د ی
* * *
د ا تیــا ری به بیــا ر ڼا شی
پـــه د ی ډ یـر و بــی لار یـــو
کـــی به لا ره را پـــیــد ا شــی
دپښتـــو ن عز م پـــښتو ن د ی
خپــل غیر ت به یــی پیــشوا شی
دغه توری تو ری شپی به همیشه نــه وی خیبره
دغــه هیله دا ا مید شی ستا لــه هر یوه سپر ه
دپښتون کــور به و دان شی
جو ړ به دا پښتونستان شی
کابل سرطان ۴۷

(خیبر ته)

خیبره ز یر ی می در با ندی ګو ری
چه دز حمت مو ده په مونږ تیره شوه
اوس به سحر وی ځلیدو نکی سحر
اوس ایله شپه زمونږ په بندګیره شوه
ستا دنو خیزه حا فظی نــه ایلــه
ز ړه قــصه د بی و سی هیره شو ه
او س به د ی کا ږو ته چمن پسخوو
او س به لمن ته ستا چمن پسخــوو
ستا په سینه مدام شا هان تلی دی
او س د ی تلی دفرزندا نو ښکلی کړه
غــړانګ خیبره !تا تیمو ر لید لی
تو ره په لاس دافغا نا نو ښکل کړه
تــا دبــا بــر بر بــر یت کــتلــی
بــبر سر و نه د خوا رانــو ښکل کړه
داسی زامن درله وطن زیږن وی
غیږ کی دی ساز دانقلا ب غږوی
دنــګه غړ ی به د ی اوس دنګه وی تل
په دانــګو دا نــګویو منز لته روان
یا به اسمان ستا په لمن را ټیټ کړو
یا به د ی جګ کړو له اسما نه نشان
یا به پړی خپل ار ما نی ځان تالاکړو
یــا به دنیا غوا ړی له مونږه امــان
دایمل تــوره پا ریدلی و ینــم
دخوشحال وینه قارید لی وینم
خیبره دلته شنه زمریان اوسیږی
خبریی دلته باتوران اوسیږی

ښاغلی «ګرم»

په خیبر کوی قسم

پتنګ دبلی شمعــی په سفر کو ی قسم
پښتون چه راولاړ شی په خیبرکـوی قسم
زور ګیر شی حیران پاتی تا تــره شیورتــه‌اور
توپونه او وسلی او پکی ستړی یی شی زور
ملتا ن او عجب خان چه په سنګرکوی‌قسم
پښتون چه راولاړشی‌په خیبر کو ی‌قســم
الهام او کرامت شته د خیبرپه لوړو غروکښی
دالله اکبر غږوی روا ن‌په تکبـیرو کښی
بریښنا دلوړو ځوکو په خنجر کــوی قسم
با ړه د شهید ا نــو په پر هــر کوی قسم
کاروان دپښتونخوا پکی پړاو لر ی دشپی
دښمن پکی سلګی و هی کړ او لری‌دشپی
غیرت داپریدو په پیښور کوی قسم
شفق‌دسبا ون چه په خیبرکوی قسم
دهری تیری لانـدی دا ستا نــو نه دپښتو
خیبر ه ستا پــه غیرکی کار وانونه دپښتو
ځپــی دا با سیند ستا په لوړسرکوی قسم
پښتو نچه را ولاړ شی په خیبــرکوی‌قسم
چه جوړ پښتو نستان شی پسرلی به‌په تا شی
کا بل او پیښو ر کښی هرکلی‌به په تا شی
دا ګرم او پښتنــی ستا په منظـرکوی قسم
با بو نه د تــا ریخ ستــا په ځیګرکوی‌قسم

خیبر ته

خیبره زه یوه پو ښتنه کوم
در سره غلي پیژ ند نه کوم
ماضی تیر شوی خو دحال په امید
ستا د دری دری لید نه کوم
دتا ریخ پا ڼو کی دی خیږ م یو څه
دا ستا د تیر حال یا دو نه کوم
پر یده چه‌ستاپه‌غیږ کی ځان ستړی‌کړم
ستا د لمنو پلټنه کوم
شپنو خو ږ یر را ته ستا یلی یی‌ته
چه زه دی د غو مره‌مننه‌کوم
چه را ښکا ره ستا د عظمت‌ټکی‌شی
بس یوه لنډه شا نخیړ نه‌کوم
دا ستا په باب یو څه لیکل غواړم
یو حقیقت خر ګندو ل غواړم
خیبره تا خو قو تو نه روزل
دننګ په نوم دی ولسونه روزل
دننګ په نوم یی‌چه خند نه‌کړله
تا خو پا خه ذ هنیتو نه رو زل
چه سره لمبه به دغلیم په سرشول
تا خو په دی شا ن غیر تو نه‌روزل
چه په لښکر و یی پروا خه نه وه
تا خو ښند نی تـه سرونه رو زل

ولی نو اوس داسی سپیره ښکاری
تا خو خو ږه غیږ کی ګلونه رو زل
را تـه و وا یـه داسی شا ړ ولـی‌شوی
لـه خنډ و خا ر ځـنی ډ ک ګاړولی شوی
خیبره تـه د خو شا ل خان زا نګو یی
هـم دصوفی عبدالر حمن زا نـګو یی
تا هو تکیا ن او درا نیا ن سا تلی
داحمد شاه او میرویس‌خان‌زانګویی
د پـښتنـو نیـکو نـه تـا رو زلی
د دریا خان او میا رو ښان زانګویی
چه توره ګیره یی په جیل‌سپینه شوه
خیبـره ته د صمد خا ن زا نـګویی
پښتنی ننګ داستا په څوکوکی د ی
تـه دتما م پښتو نـستا نزانګو یی
نو و لـی داسی پر یشا ن ښکاری
پـه پسر لی کی هم خزا ن ښکا ری
اخر به تا کی ز لز لی جـو ړی شی
تا کی د و ینو به شیلـی جو ړی‌شی
دا دغر ض خا ونـد به نشی کا میـاب
د پښتنـو بـه غلغلـی جو ړی‌شی
بیـا به شپـا نه در تـه ر می را ولی
ستـا په لمن کی به میلـی‌جوړی‌شی
ملـی اختر به دپښتو ن ولس کړ ی
اخـر به دغـه و سیلـی جو ړی‌شی

ستا دلمنی د ښکلا لپاره
اخر به دغسی وسلی جوړی شی
ستا د شوکت او دبدبی په امید
په غلیما نو به نخری جوړی شی
زه «متین» زړه باندی داغونه لرم
خیبره تا ته امیدونه لرم

چه ولاړ یمه نو غر یم
زه پښتون یمه زړور یم
زه مغل و ته خیبر یم
زه غاصب وته لښکریم

ایوب صابر

* * *

(ملیار) دننګرهار دطب دپوهنځی
محصل

(ښکلی خیبر)

دا دځړو تړو پروت غر- چه له ننګ نه یی هسک سردی
دا ښا یستـه ښکلی خیبر دی- دا ښایسته ښکلی خیبر دی

* * *

که کوم باغ وی که ګلشن وی- رنګینی وی طراوت وی
دځړ پر غر ځنی ځار شه- چه سر لوړی باعظمت وی
باغ ګلشن په سپرلی، منی- ګله زیړ کله زرغو ن وی
خوخیبر به مستغنی وی - ټینګ او بااستقامـت وی
چه پښتون ته جوړ(سویس)دی- طبیعی ښکلی منظردی
دا ښا یستـه ښکلی خیبر دی- دا ښایسته ښکلی خیبر دی
دزمرو ځاله یی بولی - هم پښتون ته روزنتو ن دی
د غیـر ت همت معلم د ی - اور هبر دپیوستون دی
دسبـق موضوع (ثبات) ده - دثبات درسونه ښئی
استعمار استبداد غند ی- دایی درس دایی مضمون دی
دتیری خوکی په سر یی - استعمار ځیګر پر هر دی
دا ښا یستـه ښکلی خیبر دی- دا ښایسته ښکلی خیبر دی

* * *

استحکام ددی سر سخت غر- ډیرپه ښه ډول ښکاریږی
اوبه ځکه تری ویریږی -نه اودریږی تری تو ئیـږ ی
استعمار او استثمار تری- په مراد نـدی و تلـــی
چه دلر بر وحد ت غوا ړی- استعمار یی نه خوښیږی

چه دلر بر پښتو نخوا پــه ـ ارتبــاطکــښې موثر دی
دا ښا یستــه ښکلی‌خیبر دی ـ دا ښایسته ښکلی خیبر دی

* * *

دخیبــراوهندوکش غر ـ پخپل منځ‌کښې زمزمه‌کړی
یوله بله دو حدت او ـ دیووالی خـه اسره کــړ ی
که خـلاف ددی اړیکی ـ انقطا ع ته‌خوك شی‌وړاندی
چاره نشته خو دپه وینو ـ به‌خیبرلمنه سر ه کړ ی
دا چــه هر ډ ول ګذا ر تــه ـ سم ولاړدی‌سینه‌سپردی
دا ښا یستــه ښکلی‌خیبر دی ـ دا ښایسته ښکلی خیبر دی

* * *

استعمار استعمار چیان دی ـ استبدادکه استثماردی
ښه پوهیږی‌چه نورورسته‌نه چلیږی‌خوار وزار دی
(دخیبر نسیم)اوس‌وخت‌کښې ـ دهرفردپه غوږکښی‌وایی
چه: (ودغوبلا ګانو ـ ته ملی وحدت‌پــه کــار دی)
چه وحد ت شعو ر یــی نن ورځ ـ ژوند ی‌کړی‌با اثردی
دا ښا یستــه ښکلی‌خیبر دی ـ دا ښایسته ښکلی خیبر دی
پدی پوه شه ای‌خیبــره !دبچو ژوند به دی سم شی
(ستانسیم) ورته ویلی ـ په (وحدت‌به‌یی‌جوړرقم‌شی)
په تازیری(ملیار)وایی ـ چه پښتون‌اوس ښه‌ځیرشوی
اوس نووایی چه : اختر دی ـ جا نشین دمحر م شی
چه محرم ته یی اختر شته ـ هم یی شپی لره سحر دی
دا ښا یستــه ښکلی‌خیبر دی ـ دا ښایسته ښکلی خیبر دی
دا ښا یستــه ښکلی‌خیبر دی ـ دا ښایسته ښکلی خیبر دی
د۱۳۴۷لمریزکال دزمری دمیاشتی‌اوومه
خــو شحــا ل خــټك و اټ ــــ کابل

خبر وائی

ای دو خـت زلمیه ! لږ و ختو نو ته نظر و کړه
لاندی په دې‌ځمکه داسمان په سپوږ مۍ لمروکړه
وخت ته دهمت کمنـدوروا چوه حصار نـه د ی
مخه یې را بنـد ه کړ ه ز لمیـه ستا دډار نه‌دی
پړیوتل تا جونه ظا لما نپه چله چـله دی
نن چه وایی زه یم سبـا تللـی له محله دی

* * *

کله ښـینګیدی شی انقلاب چه په ځوا نۍ کښی دی
کیږی تعمیرو نه لا تکمیـل په روانۍ کښی دی
اوس دبنیاد مو د ژ وند ونکال نـوی شوی دی
صبـر چه غصه شو د مجبـور فال نوی شو ی دی
نه ګوری په یوځل انقلاب چه مو سیدلی‌دی
منډ ی وهی دوو هی لا کلـه و درید لی دی

* * *

پورته شه یو ځلـی د ظالم پـه خـونه هـله کـړه
مړ کړه د ظا لـم چراغ د یـوه داو لس بـله کـړه
تا ته خو دکو نډ ویتـیمانو ستر ګـی و تـی دی
ستا د ز ړه دنیا پو ری خو ډیر ی اسری‌نښتی‌دی
لری له دنیا هغه نظام کړه چه نـظام‌نه‌دی
لری‌کړه‌له ملکه چه‌کوم‌ستاپه‌شان امام‌نه‌دی

* * *

وخت دهغه خلکو سره مل وی چه تل زغـل کـوی
زړ ه کی ارا دی لری تکلیـف کی هم خند ل کـوی

خوك دی و رك په فضاګا نو وا ړه ګـډ په ګډا ګا نو
د چا پـولـه د ه پـټـېږدی غم یی کړ ی د بلا ګانـو
دد ر نـګو نو ما لکـا ن دی تا تـه بس په دعا ګـا نو
ای زما خپلـه وطـنه !
ما ته ګرانه له هرڅه نه
* * *

خو ك په ژو ند و پـه ګانودی خوك مین د ی په ما نو دی
خوك دیجار قر با ن له تا نه منـت بار دی دراڼـو دی
خو و یر ین م ویلی نه شـم د غـه وا ړه د ګا نو دی
* * *

دا و ختیځی سلـسلـی د ی دا روا نـی قـا فلـی د ی
دا تو تیا ن دشنو بـڼو نـو تر هغی د ی چه مېوی دی
دا دپیـو مجنو نـا ن د ی دغـه سوا ری د غرمیدی
ای زما خپلـه وطـنه !
ما ته ګرانه له هرڅه نه
* * *

هیڅ په کار به دی را نه شی د خبـر و دی شلـغشـی
دو ی په ځا ن با ند ی مین دی هیڅ ز هیر به په تانه شی
خدای دی نکړی خو دیوکړی چه معلومه در ته بنه شی
* * *

او کـه یی نه منی نورا شـه لـږ زما سر ه سلا شـه
دغه ټول به در معلـو م شـی لږ خـو ګرځنده بلا شه
تقـا ضا و کـړ ه د و ینـی جنګیا لـی غوندی فضاشنه
ای زما خپلـه وطـنه !
ما ته ګرانه له هرڅه نه

بیا به نه دا ځګیر ورو ی   بیا به نه دا بختور وی
بیا به نه دا سر داروان و ی   بیا به نه دا سو داګر وی
بیاکه و ی نو و ی به دوی کی   بس هغه سړ ی به نرو ی

* * *

چه به یی سر پټول زده وی   یا به یی تیښته کول زده وی
یا به لوټ او ماره ښه کړی   یا به یی ور ما تو ل زده وی
یا چه هر څه به را نغا ړ ی   اخستل خر څو ل زده وی

ای زما خپله وطنه !
ما ته ګرانه له هرڅه نه

* * *

دا په تـا باند ی مین خلک   دا مخرو ښی مخ ځلن خلک
یا به تا لره نا سو ر شی   دا نا ز ك او ګلبد ن خلك
غـټه تو ره به کړی تیښته   دا په تخت با ند ی مین خلک

* * *

دا به زه یم چه به ستایم   په هرحال کښی به دی ستایم
په سنګرکښی به دی پروت یم   سرلښکر به دی له ور ایم
له دښمن به دی چا پیر یم   هغه وخت به یو بلا یم

ای زما خپله وطنه !
ما ته ګرانه له هرڅه نه

* * *

که دی شو ړ ه ده که شا ړه   د ه آ با ده که ویجا ړ ه
د ه لمنه د خیبر د ی   دا یلم که لکه غا ړه
ما لپا ر ه یی جنت د ی   دغه لار ی کوڅی واړه

ستا په ورا نـه کی‌سمی د ی　　　که زیا تی د ی‌که کمی‌دی
هر یو ګـا م دی د عـلم د ی　　　هر یو ګام دی دد می دی
خړ ه‌خاوره بـه د ی ستا یـم　　　هر یو ګـټکی دی‌غمی دی

ای زما خپلـه وطـنه !
ما ته ګرانه له هرڅه نه

هر غلـیم شو په کی ستړی　　　تو ر یـا لو په زور وهلی
مخ یی تو ر کو رتـه شړلـی　　　د شکست جام یی‌نو شلی
دا ملـی بیر غ چه رپی
آزاد ژ وند پښتنو د ی
دا و طـن د پښتنو د ی
دا و طـن د پښتنو د ی

خیبـر

زه خیبر یـم ز ه‌خیبر دفتـح لمر یم
د تیر شـو ننګیا لو دزړ ګی سریم
دمحـمو د غز نوی د جا نبا زا نـو
دنرا نـو او غا زیا نـو ر هګذ ریم
«غازی»

(خیبر ته اعلان)

چه‌خازی شنی می په‌قبروی ولاړی
که‌غلام مړوم راځی‌توکۍ‌پری لاړی
یابه‌دابی ننګه‌ملك باغ عدن کړم
یابه‌کړم دپښتنو کـوځی ویجاړی
چه‌قطری‌قطری‌می‌پوځ‌ددښمن‌نکړۍ
موری ماپسی‌په کوم مخ به‌ته ژاړی
چه‌په‌خپلو وینو نه یم لمبیدلـی
په مامـه‌پلیتوۍ دجمات غـاړی

((غنی))

PROPERTY OF ACKU
5692

سیلاب صافی

دسیلاب په‌اهتمام

دولتی مطبعه